

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre 5 K — f.
Negyed évre . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér.

ZALAMEGYE

Hirdetések:
= Megállapodás szerint.

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Visszapillantás.

Amikor az utas elhagyva a kikötőt, az ó-hazára visszatekint, egész önkénytelenül felélednek benne a régi emlékek, vágyak és sorsa, mely őt arra kényszerítette, hogy egy új hazában keressen vigaszt, boldogulást. Nem kellemes emlékek egyrésztől, reményteljes jövő másrésztől, ami az utas lelkivilágát teljes mértékben leköti.

És vajjon nem így vagyunk-e a most befejezett ó-esztendővel is? Most, hogy új reménységek, vágyak közepette beléptünk az újba, nem gondolunk-e vissza ez elmúlt esztendő lefolyására, szomorú vagy kibékítő eredményére?

Mint az utas, ki kénytelen volt hazáját elhagyni szükségből, épen úgy nem lehetünk megelégedve mi sem az elmúlt esztendővel. Hiába keresünk egyetlen békítő mozzanatot, nem találunk. Pedig joggal várhattuk, hogy a nehéz 1907 után egy produktív 1908 következik. Csalódtunk. A vállalkozási szellem még 1907-hez képest is erősen csökkent. De nem is csoda. A bizonytalanság, mely a monarchia életében uralkodik, a tőkéket visszavonulásra bírja.

Csupa kétséges problémák előtt állunk. Az általános választójog kérdése még nincs megoldva; a közös illetve az önálló bank ügye kínosan vajudik; az annexió miatt háború küszöbén állunk; a Balkán bojkottálja áruinkat, termékeinket; a tőzsdét reformálni akarják; az új végrehajtási novella a kis emberek életében idéz elő jelentős változást. Egyszóval 1908-ban sok minden forr az üstben, de alig találunk kész, megnyugtató eredményt. Bátran mondhatjuk tehát, hogy 1908 a tervezgetések és eredménytelenségek esztendeje volt.

Egyetlen kiemelkedő mozzanatot sem tudunk megrögzíteni sem a politikában, sem a gazdasági életben.

Hogy némi tájékozódást szerezzünk a fontosabb gazdasági eseményekről, dióhéjban összefoglaljuk a múlt esztendő közgazdasági történetét.

Még 1907-ben történt, hogy az Osztrák-Magyar Bank és a többi hatalmasabb bankok megtagadták a visszleszámlolási hitelt a szövetkezetektől. Ennek rendkívül káros hatása csak 1908-ban mutatkozott, mert ekkor csak magában a fővárosban 31 intézet számolt fel, 14 millió korona hiteltől fosztván meg a főváros szegényebb sorsu polgárságát.

Dacára, hogy a pénzügyi viszonyok kedvezők voltak, alig találkoztunk új pénzintézetek alakulásával. Budapesten két új pénzintézet alakult 550.000 K, a vidéken 14 (köztük nyolc román) 10.000.000 K alaptőkével. Felemelte alaptőkéjét hét pesti intézet 7.300.000 K és 44 vidéki (köztük 8 román) 12 millió tőkével. Ezzel szemben felszámolt 4 fővárosi bank 1.800.000 és 8 vidéki 2.200.000 K tőkével, úgy, hogy a pénzintézeti tőkeszaporodást mindössze 26 millió koronára becsülhetjük. (Mi ez az előző évi 89 millióval szemben!)

Nem állunk jobban az ipari vállalkozások terén sem. Stagnációról ugyan nem panaszkodhatunk, de viszont erőteljes ipari fejlődéssel sem dicsekedhetünk. 53 új gyári vállalat alakult (igen sok a fa-ipari), mintegy 63.700.000 K tőkével és 25 régi gyár (részben részvénytársasággá való átalakulás következtében) kerek 27 millióval szaporította tőkéjét. Így tehát a legproduktívabb foglalkozási ág 90 milliónyi tőkével gyarapítja az ország gazdasági vérkeringését. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a kormány 1908-ban 4.051.000 K tőkével támogatta a nagyipart. 1891-ben mindössze 111.652 K-val. Micsoda szédületes fejlődés rövid másfél évtized alatt.

Iparról lévén szó, örömmel állapíthatjuk meg azon tényt, hogy a munkásosztály az ipari életben nem okozott annyi kárt, mint az előző években. Hogy ebben része van a kormány szociál-politikai tevékenységének is, ezt természetesen találjuk. Vagy hogy egyik közgazdászunk szavaival éljünk: »megállapíthatjuk, hogy az állam-

szociális irányzat rendkívüli erővel nyomul előtérbe, ami már magában néve is figyelemre méltó bizonyítéka a jövedelemeloszlás egyenetlen fejlődési menetének. Ez tehát már nemcsak a politikai befolyás birtoklása, hanem a gazdasági rend fenntartása tekintetében is kétségkívül forduló pontot jelző folyamat, melynek fejlődési iránya és végleges kialakulása a jövő homályában vész el.«

A kereskedelmi világ nagy harcok küszöbére lépett az elmúlt esztendőben. Mintha egy újabb áramlat a merkantil szellemet meg akarná fojtani! Pedig az az ország, ahol nincs kereskedelem, az nyomorult, szegény. Vért, pezségő életet csak egyedül a kereskedelem ad minden országnak. Az anti-merkantilizmus eredménye aztán az, hogy már eddig is számtalan existencia tönkrement és hogy a kereskedelmi vállalkozásokhoz vajmi csekély a kedv. Mindössze 10 jelentékenyebb vállalat alakult csekély 9 millió korona tőkével.

A mezőgazdasági termelés aránylag kedvező volt. Egyedül a burgonyatermelésben volt feltűnő csökkenés, mintegy 31 millió mm. A kormány mindent elkövet, hogy a mezőgazdák helyzetén segítsen, különösen hogy erőteljes középirtokos osztályt teremtsen. A mezőgazdasággal kapcsolatban 6 vállalat emelte tőkéjét (4 gőzmalom, egy mezőgazdasági cukorgyár és egy növényzsír gyár,) mindössze 3.200.000 K tőkével. Új, figyelemre méltó vállalkozásról nem tudunk. Agrár államban bizony ez szomorú eredmény. Okát abban látom, hogy nagybirtokosaink még mindig főleg gabona termeléssel foglalkoznak; nem akarnak áttérni az ipari növények termelésére. Mig külföldön (Ausztriában is) a nagyobb földbirtokosok földjein gyárkémények hirdetik a fejlett mezőgazdasági ipart, addig nálunk szégyenkezve húzódik meg egy-egy árva mezőgazdasági gyáracska.

Az összes látható tőkebefektetés 1908-ban 130 millió K-ra becsülhető, szemben

Miért

használják a hölgyek előszeretettel a zsirtalan **Ibolya Krémet?**

Mert teljesen ártalmatlan s kiváló hatása. Eltávolítja a szeplőt, pattanást és már rövid ideig tartó használat után üdévé, finommá teszi a bőrt.

Kapható: **Kocsuba Emil** gyógyszerésztárában Zalaegerszegen.

az 1907-iki 214 millióval, úgy hogy a rosznak mondott 1907-nél 1908. még roszabbnak látszik.

Ha azonban mérlegeljük a különböző okokat, melyek az alapítási vágyat oly nagy mértékben lelohasztották, megfogjuk érteni, hogy miért nem volt 1908 a normális fejlődés esztendeje.

Hajónk egyre távolodik az ó hazától, lassankint el is mosódik képe, mert lelkünket új vágyak, új reménységek kecsgetetik; sokszor hittel és bizalommal, de sokszor aggódva és csüggedve: hogy vajjon mit hoz számunkra az új haza, az új esztendő!

Elek Márton.

Aktualitások.

(Farsang.) Csendes melankóliával beléptünk a farsangba.

Valamikor persze nem ezzel a hangulattal üdvözöltük a farsangot. Amikor még fiatalabbak voltunk. De fiatalabb volt talán maga az idő is, amely állítólag sohasem halad, csak mi változunk.

Annai bizonyos, hogy a kedélyek megkoptak, az emberek realisabbak és önzőbbek lettek; a farsang poézise pedig évről-évre fogy. Valamikor azt mondták, hogy a házasságokat az égben kötik; majd úgy hozta az idő, hogy a bálterem lett a házasságok bevezető színtere; most már azonban az égi közvetítés sem elég hathatós és a bálteremből is kevesebb rózsaszínű hír röpül ki. Börze lett az egész élet; csupa spekulánsokból áll a világ, tehát kevesebb a jókedvű emberek száma.

A farsang elveszíti érdekességét úgy a nagyvárosokban, mint a vidéken. A nagy bálók kora lejárt, mert ezekben a közönség »vegyes« Az ugynevezett »társaság« pedig nem elég népes ahhoz, hogy magának nagyszabású bálót rendezhessen.

Igy jártak a vidéki bálók is. A régi vármegyei bálókban együtt volt az egész megye intelligenciája, mert még akkor nem volt divat a társadalmi élet mezéjén is apró klikkeket szervezni. A földnélküli szolgabíró együtt járta a táncot a tizezerholdas gentry fiúval s a tarlatán ruha megfért a lyoni selyem mellett. Amióta azonban a demokrácia veszedelmesen hódít, feszesebb lett az érintkezés, megosztottabb a társaság. A bálók a hiuság kirakodó vásárai lettek, amelyekből a fény kiszorította jókedvet. A bál ma már igazán csak társadalmi kényszer a leányos mamák és férjhezmenő leányok részére.

A táncéjszakák helyét tehát a kisebb mulatságok, hangversenyek, jelmezestélyek váltották fel. Ezekkel azután alaposan tulzsfolták a farsangot. Nincs olyan fészék az ország legelőjettebb zugában, amelynek farsangi programjában ne szerepelne néhány hangverseny, amelyeknek jövődelméből ajótékony egyesületeknek kellene meggazdagodniuk.

Nem állunk be szemforgató morálprédikátoroknak, akik a táncot, a jókedvet, a mulatozást az ördög incselkedésének tekintik. Sőt szeretjük a kedélyes mulatságokat, amelyek összehozzák a társadalmat, felüldítik a kifáradt, enervált embereket s alkalmat adnak arra, hogy az ifjúság jókedve illő formák között keressen magának kitérőt. De éppen az a baj, hogy a mi mulatságaink éppen erre nem jók. Először is nem hozzák össze a társadalmat, mert az emberek, még azok is, akik a demokrácia ereje révén lettek törpe óriások, nagyon válogatósak és nem szeretik a keveredést. Másodszor a hiuság

nagyon megdrágította a mulatozást és harmadszor mert az ifjúság nem tud úgy mulatni, mint régen, mert hátsó gondolatok bántják és gondok gyötrik.

A farsang tehát melankóliával kezdődik s a régi jó időkre való emlékezéssel konstataálhatjuk, hogy megvénült az idő, megvénült minden körülöttünk s alig alig látunk őszintén vidám arokat. Magyarországon, a híres mulatságok földjén is szürke lesz az élet s épúgy eltűnik a farsang poézise, mint ahogy az olasz Carneval is csak üres reklám lett, a turisták mulatására.

Aki még tud mulatni, használja ki a hangulatát a farsangon, mert hovatovább csak a kalendárium fogja jelezni, hogy mikor szoktak valamikor vigadni az emberek.

* * *

(A postarabló.) Megdöbbenve olvasta az ország azt a cinikus, elvetemült merényletet, amelyet a székesfehérvári vasuti postán elkövetett egy volt esendő.

Ugy látszik, hogy a rablók az utóbbi évek alatt szaporodnak. A pénzt szállító postakocsisok, a pénzt kezelő tisztviselők élete soha sem biztos. Hiszen Ujpesten világos nappal rohantak be egy bankba; Székesfehérváron a vasuti állomás tözsomszédságában levő postahivatalba tört be a felfegyverkezett rabló, Máramarosban az országúton lötték le a portást. A rablók ma már nem a falusi szatócsboltok aprópénzéire, hanem az ezresekre vadásznak.

Ezek a rettenetes példák arra figyelmeztetik az intéző köröket, hogy fokozottabb eréllyel őriztessék a közpénzeket, mert rablók és vakmerő emberek a jövődében is lesznek, de nem mindig akad egy-egy Berényi postaszolga, aki halálmevetéssel rohanjon neki a puskacsőnek. Elvégre az embernek csak egy élete van, amelyet nem szeret kockáztatni.

Azok a bizonyos revolverek, amelyekkel a pénzt kezelő tisztviselőket és levélhordókat felfegyverzik, nem sokat érnek, mert a munkájában elmerült ember nem tarthatja a kezét a forgópisztolyán.

Nálunk nagyon könnyelműen bánnak a pénzzel. Sokszor egy rozoga íróasztal fiókjában vagyon gyűl össze egy a postán mint az állampénztárakban. Vidéken az állampénztárakat, adóhivatalokat éjszaka senki sem őrzi, vagy legfeljebb egy napszámost állítanak a folyosóra s miután az éjeli őrnek napi 1 K fizetése és ellenőrző órája van, amelyről reggel pontosan le lehet olvasni, hogy a baktér mely órában aludt el, meg vannak nyugodva mindenek, hogy az állam kasszáját nem furják ki.

Szinte érthetetlen, hogy nagy helyőrségi városokban, ahol bőven van katonaság, miért nem lehet a nagy közpénztárak elé éjeli őrséget állítani. Hiszen katonáék néhány kielejtezett bakancsot tartalmazó magazin ajtaja elé is posztot adnak s a generálisok kapuja előtt is felállítják a faköpenyegét és a díszőrséget.

Talán a katonai szellemnek ártana a polgári pénzek őrzése, vagy a szolgálat veszélyeztetésével járna a posztolás? Ki az ördög tudja. Elég az hozzá, hogy külön istáncia kell ahhoz, ha valamelyik hatóság katonai őrséget akar kieszközölni.

Hosszu és nehéz útja van ennek. De ha már egyszer kieszközölté, akkor nem tudja visszacsözölni, amint a következő eset mutatja.

Az adóhivatal hurokoldott egyik helyiségéből a másikba. A pénzügyigazgatóság szükségének látta a fokozottabb éberséget, tehát katonai őrséget kért. Az instáciára ráírták piros ceruzával: sürgős és elküldték a kasszányába. A zászlóaljparancsnok azután elküldte az ezredhez, az ezred a dandárhoz, a dandár a kerülethez s valahol a kabinetirodában járhatott már, amikor az adóhivatal a hurokoldást befejezte. Már el is felejtették a régi helyiséget, amelyből privát lakás lett, amikor egy káplár odaállított egy bakát szuronyos puskával a kapu elé, a Teteurehívás-

ból idézett azon utasítással: Lélek az ajtón se be se ki.

Ez történt este 9 órakor. A lakó valahol lumpolni járt s éjjel körül tért haza. Az ő azonban nem eresztette be. »Zurukk« — mondja a hadfi s a civil kénytelen volt a korezmában éjszakázni, a következő napokon pedig lótotfutott, hogy vonják be a posztot a kapuja elé, mert harmadikán már ugyisincs a házban pénz.

Amikor Szulyovszky királyi biztos trónolt a zalaegerszegi vármegye házbán, bezzeg volt katonai őrszem a kapuban. Amikor azonban őméltsága elvitorlázott, csak Mihály bácsi pipált ott az állampénztár kedvéért. A hosszuszakállu jó öreg Mihály, aki havi 30 koronáért január elsejétől december végéig virrasztott és igazgatta az ellenőrző órát a folyosón levő kuckójában, miatt elvihették volna felőle az egész pénztárt a nagykapun keresztül.

Bizony bizony jó leane a közpénzeket jobban őrizni, mert úgy látszik, a zsványok korszaka újból elkezdődött.

Egerszegi krónika.

Rovatvezető: Publ.

Közönség tanulmány.

Nem tudom, hogy mások is úgy vannak-e vele, de nekem az irányadónak kikéltott fővárosi közönség egyáltalában nem imponál. Sérti nem csak aesthetikai, de a rendes köznapai érzésemet is az a megmagyarázhatatlan tomboló kabszészaj, mely — eltekintve az orpheumok és kabaréktól — még a Vígyszínház előadásait is kíséri.

Csak a nyilvános helyek publikumával bajlodom, elég anyagot nyújt ez is; az utca, a társaság stb. publikumáról talán majd máskor.

Van-e jó érzésű ember, kit ne bosszantana végig, hogy ezekre menő tömeg üvölti és ujrátartja a minden szellemesség híján való »Berger Zsigát«, vagy a legundokabb trágárságba sülyedő »léha nótát«? Nem akarok én világért sem erkölcsesezős lenni, egyszer, ha már meg kell lenni, végig is hallgatom, de mikor látom, hogy arra érdemes és valóban élvezetet nyújtó műsorszámok ilyen pyramidális hülyeségek mellett teljesen elvesznek és látom, hogy azok, kik velem együtt ezen bosszankodnak, szintén jámbor vidékiek, minden érzésem felhárad az ellen, hogy bennünket, az országot bármiféle művészi tekintetben a főváros irányítsa.

Am hogy az ember kétségbe még se essék, hát vannak hangversenyek és irodalmi társaságok matinéi, amelyeket egész örömmel végig lehet élvezni, mert ott a tereferelőket meg nem tűrik.

Rendesen megayugodva tértem haza a vidékre, abban a reményben, hogy ha otthon előadja magát valami, hát halás és figyelmes közönség között tudom az esetleges gyönyörködtetést nyújtó műsorszámot végig élvezni.

A csalódás azonban itthon is uton ért. Az a jó vidéki publikum nagyon elárulja magát, hogy hol szokott szórakozni, ha a fővárosban jár. Bizony nem járhat sehová, mint kabarékba, vagy könnyű irányú színházakba. Csak hogy édes jó publikuma a vidéknek, ha már mindenben és mindenütt a fővárost akarod utánozni, úgy ezt a viselkedést tanúsítsd a kabaróban vagy moziban, de koncertek alkalmából végy a pesti koncertek publikumától példát. Mert azok, míg valami műsor szám tart, esendben vannak.

Vagy pedig ki kell jelenteni, hogy nem kell egyáltalában semmi komoly, léleknevelő dolog. Mert az, hogy egy ember nemesak hogy éjjel-nappalát felszoldozza annak az egy-két hangversenynek a sikeréért, amit egy évben tartanak, hanem még anyagi áldozatokba veri magát, pusztán azon nemes és semmi anyagi vagy erkölcsi ellenértéket nem nyújtó ambíciójért, hogy annak a kis vidéki városnak egy pár kellemesen szórakoztató percet szerezzen — és a közönség ezt

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkor
„Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

az 1907-iki 214 millióval, úgy hogy a rosznak mondott 1907-nél 1908. még roszabbnak látszik.

Ha azonban mérlegeljük a különböző okokat, melyek az alapítási vágyat oly nagy mértékben lelohasztották, megfogjuk érteni, hogy miért nem volt 1908 a normális fejlődés esztendeje.

Hajónk egyre távolodik az ó hazától, lassankint el is mosódik képe, mert lelkünket új vágyak, új reménységek kecsegtetik; sokszor hittel és bizalommal, de sokszor aggódva és csüggedve: hogy vajjon mit hoz számunkra az új haza, az új esztendő!?

Elek Márton.

Aktualitások.

(Farsang.) Csendes melankóliával beléptünk a farsangba.

Valamikor persze nem ezzel a hangulattal üdvözöltük a farsangot. Amikor még fiatalabbak voltunk. De fiatalabb volt talán maga az idő is, amely állítólag sohasem halad, csak mi változunk.

Annyi bizonyos, hogy a kedélyek megkoptak, az emberek realisabbak és önzőbbek lettek; a farsang poézise pedig évről-évre fogy. Valamikor azt mondták, hogy a házasságokat az égben kötik; majd úgy hozta az idő, hogy a bálterem lett a házasságok bevezető színtere; most már azonban az égi közvetítés sem elég hathatós és a báltermekből is kevesebb rózsaszínű hír röpül ki. Börze lett az egész élet; csupa spekulációnkból áll a világ, tehát kevesebb a jókedvű emberek száma.

A farsang elveszíti érdekességét úgy a nagyvárosokban, mint a vidéken. A nagy bálók kora lejárt, mert ezekben a közönség »vegyes«. Az ugynevezett »társaság« pedig nem elég népes ahhoz, hogy magának nagyszabású bálakat rendezhessen.

Igy jártak a vidéki bálók is. A régi vármegyei bálókön együtt volt az egész megye intelligenciája, mert még akkor nem volt divat a társadalmi élet mezején is apró klikkeket szervezni. A földnélküli szolgabíró együtt járta a táncot a tízezerholdas gentry fiúval s a tarlatán ruha megfért a lyoni selyem mellett. Amióta azonban a demokrácia veszedelmesen hódít, feszesebb lett az érintkezés, megosztottabb a társaság. A bálók a hiúság kirakodó vásárai lettek, amelyekből a fény kiszorította jókedvet. A bál ma már igazán csak társadalmi kényszer a leányos mamák és férjhezmenő leányok részére.

A táncéjszakák helyét tehát a kisebb mulatságok, hangversenyek, jelmezestélyek váltották fel. Ezekkel azután alaposan tulzsfolták a farsangot. Nincs olyan fészék az ország legelrejtettebb zugában, amelynek farsangi programjában ne szerepelne néhány hangverseny, amelyeknek jövődelméből ajótékony egyesületeknek kellene meggazdagodniuk.

Nem állunk be szemforgató morálpredikátoroknak, akik a táncot, a jókedvet, a mulatozást az ördög inceselkedésének tekintik. Sőt szeretjük a kedélyes mulatságokat, amelyek összehozzák a társadalmat, felüdítik a kifáradt, enervált embereket s alkalmat adnak arra, hogy az ifjúság jókedve illő formák között keressen magának kitörést. De épen az a baj, hogy a mi mulatságaink éppen erre nem jók. Először is nem hozzák össze a társadalmat, mert az emberek, még azok is, akik a demokrácia ereje révén lettek törpe óriások, nagyon válogatosak és nem szeretik a keveredést. Másodszor a hiúság

nagyon megdrágította a mulatozást és harmadszor mert az ifjúság nem tud úgy mulatni, mint régen, mert hátsó gondolatok bántják és gondok gyöttrik.

A farsang tehát melankóliával kezdődik s a régi jó időkre való emlékezéssel konstatalhatjuk, hogy megvénült az idő, megvénült minden körülöttünk s alig alig látunk őszintén vidám arcokat. Magyarországon, a híres mulatságok földjén is szürke lesz az élet s épúgy eltűnik a farsang poézise, mint ahogy az olasz Carneval is csak üres reklám lett, a turisták mulatására.

Aki még tud mulatni, használja ki a hangulatát a farsangon, mert hovatovább csak a kalendarium fogja jelezni, hogy mikor szoktak valamikor vigadni az emberek.

* * *

(A postarabló.) Megdöbbenve olvasta az ország azt a cinikus, elvetemült merényletet, amelyet a székesfehérvári vasúti postán elkövetett egy volt esendőr.

Ugy látszik, hogy a rablók az utóbbi évek alatt szaporodnak. A pénzt szállító postakocsisok, a pénzt kezelő tisztviselők élete soha sem biztos. Hiszen Ujpesten világos nappal rohantak be egy bankba; Székesfehérváron a vasúti állomás tözsomszédságában levő postahivatalba tört be a felfegyverkezett rabló, Maramarosban az ország-úton lötték le a portást. A rablók ma már nem a falusi szatocsboltok aprópénzére, hanem az ezresekre vadásznak.

Ezek a rettenetes példák arra figyelmeztetik az intéző köröket, hogy fokozottabb eréllyel őriztessék a közpénzeket, mert rablók és vakmerő emberek a jövődében is lesznek, de nem mindig akad egy-egy Berényi postaszolga, aki halál-megvetéssel rohanjon neki a puskaesőnek. Elvégre az embernek csak egy élete van, amelyet nem szeret kockáztatni.

Azok a bizonyos revolverek, amelyekkel a pénzt kezelő tisztviselőket és levélhordókat felfegyverzik, nem sokat érnek, mert a munkájában elmerült ember nem tarthatja a kezét a forgópisztolyán.

Nálunk nagyon könnyelműen báznak a pénzzel. Sokszor egy rozoga iróasztal fiókjában vagyon gyűl össze egy a postán mint az állampénztárakban. Vidéken az állampénztárakat, adóhivatalokat éjszaka senki sem őrzi, vagy legfeljebb egy napszámost állítanak a folyosóra s miután az éjeli őrnek napi 1 K fizetése és ellenőrző órája van, amelyről reggel pontosan le lehet olvasni, hogy a baktér mely órában aludt el, meg vannak nyugodva mindenenek, hogy az állam kasszáját nem furják ki.

Szinte érthetetlen, hogy nagy helyőrségi városokban, ahol bőven van katonaság, miért nem lehet a nagy közpénztárak elé éjeli őrséget állítani. Hiszen katonák néhány kiselejtett bakancsot tartalmazó magazin ajtaja elé is posztot adnak s a generálisok kapuja előtt is felállítják a fakönyveket és a díszőrséget.

Talán a katonai szellemnek ártana a polgári pénzek őrzése, vagy a szolgálat veszélyeztetésével járna a posztolás? Ki az ördög tudja. Elég az hozzá, hogy külön instancia kell ahhoz, ha valamelyik hatóság katonai őrséget akar kieszköztetni.

Hosszu és nehéz útja van ennek. De ha már egyszer kieszköztölte, akkor nem tudja visszavonni, amint a következő eset mutatja.

Az adóhivatal hurokolóit egyik helyiségből a másikba. A pénzügyigazgatóság szükségesnek látta a fokozottabb éberséget, tehát katonai őrséget kért. Az instanciára ráírták piros ceruzával: sürgős és elküldték a kasszájába. A zászlaljparancsnok azután elküldte az ezredhez, az ezred a dandárhoz, a dandár a kerülethez s valahol a kabinetirodában járhatott már, amikor az adóhivatal a hurokolókat befektette. Már el is felejtették a régi helyiséget, amelyből privát lakás lett, amikor egy káplár odaállított egy bakát szuronyos puskával a kapu elé, a Teteurhivás-

ból idézett azon utasítással: Lélek az ajtón s be se ki.

Éz történt este 9 órakor. A lakó valahol lumpolni járt s éjfél körül tért haza. Az ő azonban nem eresztette be. »Zurukk« — mondja a hadfi s a civil kénytelen volt a korszakban éjszakázni, a következő napokon pedig lóttott-futott, hogy vonják be a posztot a kapuja előtt, mert harmadikán már ugyisincs a házban pénz.

Amikor Szulyovszky királyi biztos trónolt a zalaezerszegi vármegye házbán, bezzeg volt katonai elvitorlázott, csak Mihály bácsi pipált ott az állampénztár kedvéért. A hosszszakállú jó öreg Mihály, aki havi 30 koronáért január elsejétől december végéig virrasztott és igazgatta az ellenőrző órát a folyosón levő kuckójában, mialatt elvihették volna fölé az egész pénztárt a nagykapun keresztül.

Bizony bizony jó lenne a közpénzeket jobban őrizni, mert úgy látszik, a zsiványok korszaka újból elkezdődött.

Egerszegi krónika.

Rovatvezető: Pubi.

Közönség tanulmány.

Nem tudom, hogy mások is úgy vannak-e vele, de nekem az irányadónak kikéltott fővárosi közönség egyáltalában nem imponál. Sérti nem csak aesthetikai, de a rendes köznaapi érzésemet is az a megmagyarázhatatlan tomboló tetszészaj, mely — eltekintve az orpheumok és kabaréktól — még a Vigszinház előadásait is kíséri.

Csak a nyilvános helyek publikumával bajlodom, elég anyagot nyújt ez is; az utca, a társaság stb. publikumáról talán majd máskor.

Van-e jó érzésű ember, kit ne boszantana vérg, hogy ezrekre menő tömeg üvölti és ujjaztatja a minden szellemesség híján való »Berger Zsigát«, vagy a legundokabb trágárságba süllyedő »léha nótát«? Nem akarok én világért sem erkölcsösös lenni, egyszer, ha már meg kell lenni, végig is hallgatom, de mikor látom, hogy arra érdemes és valóban élvezetet nyújtó műsorszámok ilyen pyramidalis hülyeségek mellett teljesen elvesznek és látom, hogy azok, kik velem együtt ezen boszankodnak, szintén jámbor vidékiek, minden érzésem felhárad az ellen, hogy beünnöket, az országot bármiféle művészi tekintetben a főváros irányítson.

Am hogy az ember kétségbe még se essék, hát vannak hangversenyek és irodalmi társaságok matinéi, amelyeket egész örömmel végig lehet élvezni, mert ott a tereferelőket meg nem tőrük.

Rendesen megayugodva tértem haza a vidékre, abban a reményben, hogy ha otthon előadja magát valami, hát hálás és figyelmes közönség között tudom az esetleges gyönyörködtetést nyújtó műsorszámot végig élvezni.

A családás azonban itthon is uton ért. Az a jó vidéki publikum nagyon előrülja magát, hogy hol szokott szórakozni, ha a fővárosban jár. Bizony nem járhat sehová, mint kabarékba, vagy könnyű irányu színházakba. Csak hogy édes jó publikuma a vidéknek, ha már mindenben és mindenütt a fővárost akarod utánozni, úgy ezt a viselkedést tanusítsd a kabaróban vagy moziban, de koncertek alkalmából végy a pesti koncertek publikumától példát. Mert azok, míg valami műsor szám tart, esendben vannak.

Vagy pedig ki kell jelenteni, hogy nem kell egyáltalában semmi komoly, léleknevesítő dolog. Mert az, hogy egy ember nemcsak hogy éjjelénappalát feláldozza annak az egy-két hangversenynek a sikeréért, amit egy évben tartanak, hanem még anyagi áldozatokba veri magát, pusztán azon nemes és semmi anyagi vagy erkölcsi ellenértéket nem nyújtó ambíciójéért, hogy annak a kis vidéki városnak egy pár kellemesen szórakoztató percet szerezzen — és a közönség ezt

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor
„Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerár-
ban. — Ára üvegenként 4.— korona.

azzal hálálja meg, hogy a zajtól és lármától alig lehet valamit hallani: ez már muosai roszindulat. A csendháborítás divattá válik s mindenki szeret divatos lenni. Mert az már régi dolog, hogy ha az egész világ pupos hátú, szörnynék nézik az egyenes természetűt.

Ezt a cikket, mert általános vonatkozásu, leközölhettem volna az »Aktualitások« rovatban is, de mivel ez a rovat éppen az egerszegi viszonyokkal bibelődik, ide is beillett.

A számlás ember.

Megjelenik a számlás ember.

A cseléd, szegény, aki ezzel a számlás emberrel szemben a multban minden kifogást kimerített, nem tud hamarjában mit mondani. De aztán feltalálja magát, bus pofát vág és így szól:

— Hiába jött kérem, a szegény nagyságos ur meghalt.

A pénzbeszedő ránéz.

— Meghalt?

— Meg.

— Mikor?

— A mult héten.

Nagy esőnd. Aztán sóhajt egyet a pénzbeszedő és azt mondja:

— Na akkor a jövő elsején megint eljövök.

És megy le a léposón nyugodtan, mint akinek pénzbeszedés dolgában még a halál se imponál.

Adybandiádák.

*Jó a tavasz, ez a szép nő,
Balzsamát már érezem;
Még sem virul a fa, mert még
Nincs madár a fészken.*

*De kedvemmel már nem bírok,
Megasalom a fúkat:
Oly dalt kezdtek, hogy madárnak
Hisznek s kivirulnak!*

*En szittam lángját ajka tűzhegyének,
De e láng úgy égette keblemet;
S egy zordon éjjel csillagokkal szórtam
Be egy lehelletemmel az eget!*

*Mi volt, az elmúlt. Kedvesem hűtlen lett
S a lét nekem már átkok-átka csak...
De jaj, fent mind enyém a miljó csillag
És élnem kell, míg le nem hullanak!*

*Mióta nem szeret lánykám, az éles,
Szememnek árja percig sem pihent
S mivel az emberek figyonyolnának.
Azt hittem, jobb lesz nekem odalent.*

*És sárba fekvén künn a temetőben,
Ép ott tordeltem nagy panaszomat,
De ott meg a holtak riadtak fel rám
S küztek, mert zavartam álmutat.*

Az üstökösök.

(A Z. I. M. Körnek 1908 évi dec. 18-án tartott szabad lyceumi előadásán felolvasta: dr Keresztury József.)

III.

Igen fényes és meglepően szép üstökös volt az 1861 évi I. üstökös is, amely Amerikában június 14-én vált először láthatóvá, midőn magja II-od rendű csillagnak látszott, csóvája pedig 40 fok volt. Június 29-én Európában még senki sem látta és másnap — mindenek nagy hámu'atára — hold nagyságnyi fejjel és 120 fokos látszólagos csóvával jelent meg és ezzel a példátlan nagy csóvával Europa felett kétharmad részben fogta át az eget. Fénye oly erős volt, hogy világánál észrevehető árnyékot vetettek a házak. De a mily gyors volt megjelenése, ép olyan gyorsan el is távozott. Julius II-ik felében már csak távcsóval volt látható. Pályája ellipszis, mely a föld pályával majdnem derékszöveget képez. Keringési ideje körülbelül 420 esztendő. Fején, melyet különösen Schweitzer Gáspár moszkvai csillagász tett beható vizsgálat tárgyává, a legkülönösebb változások voltak észlelhetők. Június 30-án olyan volt, mint egy tűzkerék, melynek öt tüzes küllője közül négy egy irányban, egy ellenkezőleg görbült. A mag hosszukás és látszólag kettős volt. Egy nappal később a küllők megrövidültek és végeikkel a mag körül képződött kettős ködburkolatban veszték el. A mag a küllők közül fényesen

kivilágolt. Julius 2-án az egész tűnemény gyökeresen megváltozott. A küllők helyett rövid legyező-alak látszott, amelyet terjedelmes szív alakú fénylő tömeg vett körül. Ez a fénylő tömeg alul két nyelv alakú nyujtványt képezett, míg a mag alatt a csóva felé sötét öböl képződött. A ködburkolatnak csak az egyik fele látszott gyenge fényű iv alakjában, amely összefolyt a csóvával. Azonkívül a Donáti üstökösre emlékeztető ködburkolatok is támadtak rajta. Bond és Schmiedt három napi időközben vagy 11 ilyen burkolat keletkezését figyeltek meg. Azt azonban, hogy a kiáramlás ingadozott volna, nem észlelték.

Az 1861-ik év még egy másik nevezetes üstökösöt is hozott. Az 1861-ik évi II. üstökös, amely csak azért nem vert fel nagyobb port, mert mindjárt az óriási I. üstökös után jelent meg. Fénye jóval gyengébb volt az előbbinél s csóvája sem haladta felül a 20 fokot. Egyidőben többen is felfedezték. Pályája ellipszis és különösen arról lett nevezetes, hogy teljesen összeesik az augusztusi hulló csillagraj pályájával. Keringési ideje 124 év. A Halley üstökösön észrevett kiáramlások és ezek ingadozásai ezen az üstökösön is jelentkeztek. Augusztus 21-én az ismert legyező alak jobb felé hajlott. Augusztus 23-án megnyulott és balfelé fordult. Augusztus 25-én pedig már ismét jobb felé dőlt. Egy lengés idejét átlag 3 napra tették. Hasonló ingadozás mutatkozott a mag fényében is. Azonfelül erősebb nagyítás mellett ez a kiáramlás augusztus 24-én különös sugárzó jelenségek kíséretében történt. A fényes magból hat sugár nyaláb indult ki, amelyek közül három jobbra merész ívben visszahajlott és a csóvába olvadt bele, három ellenben balra egyenes vonalban húzódott a ködburkolat felé. Mintha csak kiesiben a Donáti üstökös csóváján észlelt jelenségek ismétlődtek volna meg.

Még különösebb képet nyújtott az üstökös feje augusztus 26-án, midőn a kiáramlás egy sugárban oly formán festett, mintha egy külön álló üstökös lett volna. Augusztus 27-én ismét az eredeti szabályos legyező alakkal találkoztunk, amely nagyjában még 28-án is megvolt. — Ettől kezdve azonban a legyező jobb szárnya hamarosan fogy és augusztus 29-én már csak a bal szárnyát láthatjuk, mintha valamely óriási szélvihar átesapta volna az egész ködburkot egyik oldalról a másikra. — Augusztus 30-án a kiáramlás megnyult tömlő alak volt, amelynek keskenyebb végén erős fényvel világolt a mag. — Augusztus 31-én megismétlődött a 29-iki tűnemény s a fénylő anyagot valamely titokzatos erő újból a bal oldalra csapta át. Végül szeptember 4-én újra látható lett a széles legyező alak.

Újabb kombinációkra adhat alkalmat az 1874-ben feltűnt Coggia üstökös is. Magja, amely I. r. csillag fényében ragyogott, szintén fénylő burkolatokat képezett, de ezek nem kör, hanem U alakban helyezkedtek el a mag körül, szárukkal a csóva felé irányulva. — Csóvája 50 fok volt és igen keveset görbült. Közepén — midőn a naptól távol volt, fényes sáv húzódott végig, amelyet napközben a megszokott sötét vonal váltott fel. Nevezetes ez az üstökös még arról is, hogy a fényesebbek között ez volt az első, amelyre a színképelemzést alkalmazták. Fényburkjának színképe 3 fényes vonalból állott, amelyek hidrogén és szén vegyületek csikjaira emlékeztettek.

Bizonyára sokan vannak köztünk olyanok, akik már természetben is látták az 1881. évi nagy üstökösöt. Nálunk Ógyallán június 24-én vette először észre Konkoly Thege Miklós. A mag átmérőjét 402 geogr. mérföldnek, a csóva hosszát 8 millió mérföldnek találta. Nevezetes ez az üstökös arról is, mert erről sikerült legelőször használható fotográfiát készíteni. Ugy találták, hogy magja nem csak a nap fényét verte vissza, hanem saját fényt is árasztott. Az eddigi üstökösöknél tapasztalt változásokat ennek az üstökösnek a fejében is észrevették. Június 27-én a kiáramlás legyező alakú volt és balra hajlott; június 29-én pedig már az ellenkező oldalra látjuk elnyomódni. Sajátságos lobogó fény kísérte ezt az áramlást, amint a magból kitörő anyag legyező alakban szétterülve szabályos ívben hátra felé hajolt és ekként a csóvát létrehozta. — Egy csillag, melyet az üstökös gözburkolata eltakart, gyengítetlen fényrel ragyogott át rajta. Június 30-án új áramlást látunk s a régiek már csak nyomai látszanak egy-egy

esik alakjában. — Az üstökös fényben is változó volt s egyszer azon az oldalon volt fényesebb, amely a haladás irányába esett, máskor éppen ellenkezőleg. — Legfényesebbnek látták június 29-én.

Fényesség dolgában valamennyi eddig ismert üstökösöt felülmúlt az 1882 évi nagy üstökös, melyet szeptember 11-én Braziliában láttak először. Olyan fényes volt ez az üstökös, hogy a nap tözsomszédságában világos nappal is láthatták. — Pályája összeesik az 1843, 1880, 1882 és az 1887. I. üstökösök pályájával s azért nem alap nélküli az a feltevés, hogy ezek a kiválóan fényes üstökösök valamikor egy üstökös képeztek s csak idővel váltak darabokra. — Nem is csoda, hiszen az a veszedelmes közelség, amelyben ezek az égitestek mindannyiszor a naphoz jutnak, valahányszor a periheliumon kell átmenniök, nem maradhatott hatás nélkül. — Október 27-én az üstökös magja orsó alaknak látszott, mely hossza 1/3-ában vékonyodni kezdett s megtörtént az a csoda, hogy a mag a csillagászok szemeláttára két részre, majd mindenik rész újra két részre, tehát összesen négy részre oszlott úgy, hogy 31-én, mikor az oszlás befejeződött, a fejben négy teljesen különvált mag volt kivehető. — Óriási katasztrófák mehetek végbe az üstökös fejében az alatt, míg ez az oszlás megtörtént s ezeket bajos volna másnak, mint a nap közelségének és annak a borzasztó hőségnek tulajdonítani, amelyet a nap ekkora közelségben kisugároz. Csoda, hogy az üstökös, miként az 1843-iki is, szerencsésen átjutott ezen a veszedelmes ponton és gyengítetlen fényvel szállt tovább zavartalan pályáján.

De az üstökösök oszlását nem csak az 1882. évi üstökösök tapasztalták először. Már Ephorus Kr. e. a IV. században említi, hogy egy üstökös, mely valószínűleg a 371-iki volt, kettészakadt. — Az égne az azon a táján, ahol ez állítólag megtörtént, 1618-ban két üstökös látszott és Kepler már ekkor úgy vélekedett, hogy e két üstökös egy nagyobb üstökösnek a töredéke. — Cysatus látta, hogy az 1618-iki üstökös feje ketté vált. Hasonló tűneményt említt Hevelius 1661-ből.

Legtanulságosabb azonban a Biela-féle üstökös szétesészlása. — Ezt az időszakos üstökösöt 1772-ben látták először s 1805-ben másodszer. Azután 1826-ig nem mutatkozott, mikor is egy Biela nevű osztrák katonatiszt újból felfedezte és ki is számította, hogy 6 és 1/2 év múlva újból visszatér. Az 1845/46-iki visszatérés alkalmával azt tapasztalták, hogy két egyenlőtlen darabra szakadt, melyek a legközelebbi 1852-iki visszatérésig egymástól jó messze eltávolodtak. Ettől fogva aztán többé senki sem látta az üstökösöt, hanem helyette 1872-ben, 1885-ben és 1892-ben november végén mindannyiszor gyönyörű hullócsillagesőben gyönyörködhetek az ég szemlélői; vagyis a Biela üstökös nem csak ketté vált, hanem egészen feloszlott s szétszórt darabjai meteorrajban keringenek ugyanazon a pályán, amelyen a volt üstökös mozgott. 1872 november 27-én ugyanis ez az üstökös oly közel járt Földünkhöz, hogy a csóváján a maghoz igen közel át is mentünk. — Földünk, melynek tömege sok ezerszer nagyobb az üstökösénél, valósággal szétszedte azt s azóta minden év november 27-én összetalálkozunk annak szétszórt roncsaival. Azért ezt a hullócsillagrajt Bieliadának, vagy mivel kisugárzás-pontjuk az Andromeda csillagképben van, Andromedidának is nevezzük. — Az 1885-iki csillaghullás alkalmával Mexikóban leestett vasmeteor kétségtelen a Biela üstökösnek volt valaha alkotó része.

1860-ban még egy ilyen kettős üstökösöt fedezett fel Liais Emanuel Braziliában. Liais üstököse kezdetben kettős ködfoltnak látszott. A nagyobbiknak közepét csillagnemű tömörülés foglalta el; a kisebbik gyenge fényű maradt március 10-ig. Ekkor azonban a kisebbik rész fénye hirtelen megnövekedett s a nagyobbiknak magja elünt. — Még különösebb változást hozott március 11-ike. A nagyobbik üstökösön egy helyett két tömörülés látszott, előre jelezvén az újabb oszlítást. Kár, hogy ezután az üstökös eltűnt s így nem lehetett megfigyelni a további fejleményeket.

* * *

Miután ekként egyenként bemutattam az 1682-től kezdve megjelent legnevezetesebb üstökösöket és vázoltam azokat az észleleteket, amelyeket azokon tapasztaltak, hátra van, hogy

megismertessem röviden azokat az elméleti nézeteket is, amelyek az üstökösök mibenléte felől újabb időben keletkeztek és hosszabb rövidebb ideig felszinen maradtak.

Igy Newton a csóva képződését a nap közelsége és erős hőhatása következtében beálló párolgásban kereste. Olbers a magból fejlődő gőzök emelkedését és hátra hajlását az electromosságra emlékeztető taszító erőnek tulajdonította. A csóva szerinte nem lehet gáz, mert a fénysugarakat nem töri meg, hanem valami porfelhőszerű képződmény. — Bessel úgy vélekedett, hogy az üstökös csóvák kiömlése tisztán electromos tünemény.

Olbers és Bessel nézeteit tovább fejlesztette és rendszerbe foglaltatta Zöllner. Alapföggelata: hogy az üstökösök magvai, melyeket ő cseppfolyós tömegeknek — valóságos petroleumos hordóknak — tart, a gravitáció, a kifejlesztett gőzök pedig, mint igen apró tömegrészek halmazai, a nap szabad electromosságának hatása alatt állanak. — Faye hasonlóságot vélt felfedezni az üstökösök szerkezetében és a folyadékok szphäroidalis állapotai között, amely abban áll, hogy a cseppfolyós test izzó fémre cseppentve, nem válik azonnal gőzzé, hanem gölygő alakot ölt, amelyet gőzburrok vesz körül. Tyndall a csóva képződését a nap kémiai hatásának tulajdonítja.

Bredichin tovább fejleszti Zöllner elméletét és a csóvák három kategóriáját állítja fel. Szerinte a hosszú, egyenes csóvák tulnyomó részben hidrogénből, a gyengén hajlított csóvák szénből és a rövid bozontos csóvák, melyek hirtelen görbülnek el a magtól, tulnyomó részben vasból állanak. — Ujabban A. Markuse ezt a nézetet azzal toldotta meg, hogy a naptól elfordult normális csóvák dia-magneses, azok a nagyon ritka csóvák pedig, amelyek a nap felé fordulnak, paramagneses anyagból állanak s így a csóva képzésénél nem csak az electromosság, hanem a magnességnek is nagy szerep jut.

Flamarion, az 1843-iki üstökös átvonulásán elmélkedve, annak a nézetének ad kifejezést, hogy az üstökös csóvája nem is állhat anyagból; mert nincs olyan anyag, amely ekkora mozgási sebességet kibírna a nélkül, hogy szét ne töredeznék. És nézetével teljesen egyet értek magam is. — Mert legalább is olyan anyagállapotok, mint amilyenek előttünk ez ideig ismeretesek, az üstökös csóvájában kívánnak zárva. De nem osztom nézetének azt a részét, amely szerint az üstökös csóva nem egyéb, mint az éther rezgése, mert ezt semmivel sem lehet megokolni. Véleményem szerint az összes üstökös jelenségeket legkielégítőbb és legelfogadhatóbb módon úgy sikerül megfejtetni, ha azokat a testek rádióaktiv tulajdonságaival hasonlítjuk össze. — E kérdés sokoldalú és tudományos fejtegetése nem illeszthető bele jelen népszerű előadásom keretébe, azért csak a legfőbb elvekre szorítkozom.

(Folyt. köv.)

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

A selmechányai m. kir. bányagazgatóság a besztercebányai m. kir. rézpörölynél termelt kovácsolt és hengerelt rézárnyékanyagokra vonatkozólag megállapított új árjegyzéket megküldte kamaránknak. Az árjegyzék hivatali helyiségünkben megtekinthető; másolatát kívánatra meg is küldjük.

Sopron, 1908 január hó 4-ikén.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hivatalos rovat.

I.

Az utóbbi időben ismételtelen előfordult, hogy egyes állat tulajdonosok állataik megbetegedését és elhullását bejelenteni elmulasztották.

Tekintettel azon körülményre, hogy az 1888 évi VII. tc. 23. §-a és az 1900 évi XVII. tc. 12. §-a értelmében minden állattulajdonos állatainak megbetegedését és elhullását köteles bejelenteni, felhívom az állattulajdonosokat, hogy állataik megbetegedését és elhullását bejelenteni mindenkor haladéktalanul kötelességüknek tartásuk.

II.

Közhírré teszem, hogy a föld és házbirtok után járó általános jövedelmi pótdadónál számí-

tásba veendő kamat terhek bevallására f. év január 31-ike van kitűzve határidőül.

Felhívom az adófizető közönséget, hogy mindazok, a kiknek ingatlanai jelzálog kölcsönnel vannak megterhelve, a városi adóhivatalnál beszerzendő vallomási iven a kamat terhet a fenti határidőig annyival is inkább beadni el ne mulasszák, mivel a határidőn túl beérkezendő vallomási iven nem vétetnek tekintetbe.

Zalaegerszeg, 1909 január 5-én.

Dr Korbai, polgármester.

Zalavármegyei Gazdasági Egyesület közleményei.

Jegyzőkönyv,

felvétel a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület 1908 évi november hó 25-én Zalaegerszegen tartott rendes közgyűlésében.

Jelen voltak Koller István I. alelnök elnöklete alatt: Árvay Lajos, Bathány Pál gróf, Bosnyák Géza, Elek Ernő, Fitos Márton, Flandorffer Ignác, Háy Dezső, Heffler Ferenc, Kayser Vilmos, Kroller Miksa, Malatinszky Ferenc, Makray Sándor, Oltay Guidó, Stádel János, Szentmihályi Dezső, Szűcs Dezső, Udvardy Ignác, Zathureczky Márton egyesületi tagok és Sárközy Viktor g. e. titkár.

Koller István alelnök a tagok üdvözlésével a gyűlést megnyitja s tudatja, hogy Hertelendy Ferenc elnök távollétében ő fog a gyűlésen elnökölni.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Udvardy Ignác és Háy Dezső urakat kéri fel.

Elnöki megnyitójában hazafias aggodalmának ad kifejezést az elnöki székéből a legutóbbi ministertanácsi határozat felett.

A szerb kereskedelmi szerződést a magyar gazdaságsadalom aggodalommal várta. Javul-e az állattenyésztés helyzete, avagy rosszabbodik a szerződés megkötésével? Sajnos az utóbbi körülmény következett be.

A contingentált buszbehozatal módot és alkalmat nyújtott a husempészetre, minek következtében azon állategészségügyi követelmények, melyek teljesedését az új szerződéstől vártuk, illuzoriussá vannak téve.

A szerződés következménye állatáraink nagymérvű esése. Még rosszabb a helyzet az esetben, ha a fent hivatkozott ministertanácsi határozatnak érvény lesz szerepe, mely szerint a kereskedelmi felhatalmazási törvény alapján Romániával is hasonló szerződés lesz életbe léptetve.

Ezen ministertanácsi határozat nagy veszélyt rejt magában. Felendült állattenyésztésünk lesz veszélyeztetve a Romániából való behozattal, ahol az állati betegségek és járványok napirenden vannak.

Sajnos, hogy oly helyről lettünk állattenyésztési érdekeinkben megtámadva, mely helyről éppen védelmet vártunk volna.

A nagymérvű takarmányszükség enyhítése céljából, a földművelésügyi miniszter akciója következtében, 52 waggon korpát szereztetett be, melyet a ministeriumból és az egyesülettől nyert megbízás következtében az egyesületi titkár fog kiosztani.

Megnyugtatósul közli, hogy a ministeriumban a titkár kieszközölte, hogy amennyiben a megrendelők közül a korpát valaki át nem venné, azt más kisgazdának hasonló ár mellett átadhatja.

Elek Ernő. Elnök rámutatott egy aggodalomra, mely a gazdaközönséget a küszöbön levő Balkán szerződések szempontjából vezérli. Elnök nem tett indítványt e tárgyban, ő szükségesnek tartja annak megtételét. Ausztria ipar állam, mégis vállvetve küzd a szerb kereskedelmi szerződés ratifikálása ellen. A gazdasági egyesületek a szerb kereskedelmi szerződések ideiglenes életbe léptetése ellen felemelték szavukat, de meghallgattatásra nem találtak.

Dacára annak, hogy a kormány a felhatalmazási törvény alapján életbe léptette a szerb szerződést, tiltakozó szavukat fel kell emelni, hogy a küszöbön levő román szerződésben hasonló kedvezmények meg ne adassanak.

Ha Romániának megadnánk azt a kedvezményt, melyet Szerbia élvez, ezt nyomon követné rövidesen a többi Balkán állam s így a mezőgazda-

ságnak az állategészségügy érdekében folytatott küzdelme kátyuba jutna.

Indítványozza, hogy forduljon az egyesület megkeresésével az OMGE-hez s keresse meg, hogy hasson oda, hogy a szerb szerződés többé felhatalmazás útján életbe léptethető ne legyen, a többi megkötendő szerződésből pedig kikapcsolassék az élőállat és buszbehozatal.

Malatinszky Ferenc indítványozza, hogy e tárgyban a többi társegyesülethez is intézessék átirat.

Elnök javasolja, hogy a kormány is megkeressék.

Titkár az elnöki előterjesztéssel kapcsolatban előadja, hogy az inséges korpát kiosztására vonatkozólag azon kedvezményeket, melyeket az egyesület kívánt, a ministeriumban kieszközölte. A korpát nemcsak a megrendelőknek, de másoknak is átadható s a ministerium megígérte, hogy a kiosztásnál felmerülő költségeket meg fogja téríteni s azon állomások részére, melyek nincsenek szállítási kedvezményre felvéve, utólag a szállítási kedvezményt ki fogja eszközölni.

Malatinszky Ferenc indítványozza, hogy a szállítási kedvezmény és tényleges szállítási költség közötti különbözetet előlegezze az egyesület. Bocsáttassék a titkárnak megfelelő összeg rendelkezésére, hogy abból a szállítást fizethesse s kisgazdának kedvezményes szállítással számítva adja át a korpát.

Titkár felvilágosító előterjesztésére közgyűlés határozatilag kimondja, hogy miután ezen előlegezendő pénz nagyobb összeget tesz ki, a szállítási díjat nem előlegezi, bonyolítsa le a titkár a szállítást és átadást úgy, ahogy tudja s térítse utólag vissza a kisgazdának a fuvarkülönbözetet.

Heffler Ferenc tudatja, hogy a tőrjeiek is jelentkeztek kedvezményes korpáért, a kérelem azonban nincs elintézve.

Titkár tudatja, hogy mindazok kérvénye, akik szabályszerűen jelentkeztek, kedvezőleg elintéztették, azonban a tőrjeiektől sem az egyesülethez, sem az alispáni hivatalhoz, mely az ily irányú megkereséseket az egyesülethez áttette, megkeresés illetve kérelem nem érkezett be. Minthogy pedig a ministerium további kedvezményeket is kilátásba helyezett, folyamodjanak a tőrjeiek szabályszerűen a kedvezményért s kérésük bizonyára megfelelő elintézést fog nyerni.

I.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége múlt évi október hó 20-án megtartott nagygyűlésének határozata értelmében minden egyes gazdasági egyesület egy megbízottat küld ki a mezőgazdasági törvényjavaslat bizottsági tárgyalásához.

Az OMGE. e tárgyban áttett megkeresése értelmében a bizottság december hó 9-én d. e. 10 órakor tartja értekezletét Budapesten a Köztelek nagytermében.

Kéri a közgyűlést, hogy a bizottsági értekezletre kiküldendő megbízottját és helyettesét nevezze meg.

Közgyűlés határozatilag kimondja, hogy Hertelendy Ferenc elnököt kéri fel a bizottsági tárgyalásokon való részvételre, melyeken a megye, illetve a gazdasági egyesület álláspontját kéri szem előtt tartani.

Amennyiben elnök a megjelenésben akadályozva lenne, helyettesítésére Koller István I. alelnököt kéri fel.

II.

A »Vineával« kötni szándékoló szerződéssel szemben az egyesület vezetősége, az egyesület nevében állást foglalt s felterjesztést intézett a földművelésügyi és kereskedelemügyi miniszterekhez.

Titkár a közgyűlésnek a felterjesztéseket felolvassa.

III.

Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete átiratában vázolta azon sérelmeket, melyek a magyarországi gépgyárakokat az utóbbi kiállításokon érték. Okát ennek első sorban a kiállítási szabályzat rendezetlenségében keresi.

Határozati javaslatot terjeszt elő, amelynek elfogadását kéri.

Elek Ernő kijelenti, hogy OMGE. a kérdést szintén tárgyalta. A határozati javaslatban sok helyes dolog van, de helytelen is. Nem megfelelő, hogy vidéki kiállításokon csak hazai gyártmány legyen kiállítható, mert a jónál a jobb hasznosabb s ha a külföldi gyártmány jobb

és célszerűbb, nem szabad elzárkózunk azelől, hogy vidéki kiállításainkon azokat is megismerhessük. Nincs ok arra, hogy vidéki kiállításainkról a jó külföldi gyártmányokat kitiltsuk.

Javasolja, hogy ne foglaljon állást az egyesület a határozati javaslatl szemben, hanem kérje fel az OMGE.-t állásfoglalásra s osatlakozzék a központi bizottság határozatához.

Id. Stádel János felhossa, hogy a külföldi kiállítók rendszerint a legjobb helyeket kapják s ezért adnak el nagyobb mérvben, mint a hazai gyárosok.

Malatinszky Ferenc kijelenti, hogy a külföldi kiállítókra a verseny szempontjából szükségünk van s itt a kiállításokon kell okulnunk, mivel nem mehetünk minden újabb gép tanulmányozása végett külföldre.

A felszólalások után közgyűlés Elek Ernő indítványát elfogadja.

IV.

Titkár jelenti, hogy az év végével a számvizsgáló bizottság megválasztása illetőleg újbóli kiegészítése szükségessé válik, miután a számvizsgáló tagok soraiban a múlt év folyamán változás állott be.

Közgyűlés a számvizsgáló bizottság elnökéül Csutor Jánost, tagjaul Szűcs Dezső, Malatinszky Ferenc, Oltay Guidó, Id. Stádel János egyesületi tagokat, Boschán Gyula egyesületi ügyész és Sárközy Viktor egyesületi titkárt megválasztja.

V.

A tagsági ügyekre vonatkozólag titkár a következő előterjesztést illetve bejelentést teszi.

Az egyesületből való kilépésüket szabályszerűleg bejelentették: Talabér László, Kazár Manó, mádi Kovács János, Hoffmann János, Bogyay Elemér, Borbély János. Utóbbi azon kijelentéssel, hogy bérletének lejártáig az egyesület tagja marad. Minthogy Borbély Jánosnak az alapszabályok értelmében erre joga van, titkár kéri a közgyűlést, hogy Borbély János tagságát 1911-ig hosszabbítsa meg.

Schwartz Bernát perelve lett 40 korona tagdíjért. Levélben ajánlatot tesz, hogy negyedévi 5 koronás részletekben fizeti tartozását, egyúttal tagságáról lemond. Ajánlata az esetben elfogadható, ha a felmerült perköltségeket viseli.

Konkolyi Vilma elhunyt atyja után esedékes és perelt tagdíj elengedését kéri, miután nevezett 1906-ban elhalt.

Kámán Ferenc a perelt 40 K tagdíjat azon az alapon kéri töröltetni, hogy ő nem személyében, hanem mint a baki urbéresség gondnoka lépett be az egyesületbe. A tagsági kötelezvény ezen állítását megalloja.

Gaál Miklós a terhére 1906-1908 évekre előírt 30 K tagdíj törlesztését kéri azon az alapon, hogy ő 1905-ben a nyilvános szerepléstől visszavonult.

Közgyűlés Borbély János, valamint Schwartz Bernát módosított ajánlatát elfogadja, elrendeli Konkolyi János tagdíjainak törlesztését az 1906 évtől fogva, Kámán Ferenc és Gaál Miklós megkereséseinek helyt nem ad.

VI.

Titkár előterjeszti, hogy a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete egy oly, kizárólag a gazdaságsadalom érdekeit képviselő intézmény, melynek köhasznu tevékenysége mindenki előtt ismeretes. Miután az egyesület több ízben érintkezésbe jut a szövetkezettel s miután az alapszabálya értelmében osakis tagok ügyeit intézi el, célszerű lenne, ha az egyesület a szövetkezetbe 1-2 üzletrésszel tagul belépne, annyival is inkább, miután az üzletrészek 5% kamatozást biztosítanak a tulajdonosoknak.

Közgyűlés az előterjesztést elfogadja s elhatározza, hogy 2 üzletrésszel a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetébe lép.

VII.

Titkár bemutatja a földművelésügyi miniszternek köszönő levelét ministerségének 10 éves évfordulója alkalmávali üdvözlétéért.

Tudomásul szolgál.

VIII.

Állattenyésztési főfelügyelő köszönő levele az állatdíjazásokra való meghívásáért.

Tudomásul szolgál.

IX.

Földművelésügyi miniszter leiratban tudatja,

hogy szemes tengerire szállítási kedvezményt nem engedélyezhet.

Tudomásul szolgál.

X.

Földművelésügyi miniszter tudatja, hogy dr. Thán Albint Anglia és Franciaország részére London széhhellyel gazdasági szaktudósítónak kinevezte.

Tudomásul szolgál.

XI.

Földművelésügyi miniszter tudatja, hogy a takarmányinséggel sújtott vidékek növendékállatainak megmentése céljából hajlandó kisgazdáknak kamatkedvezményt, esetleg 3 évi kölcsönt nyújtani, esetleg ilyen tenyészanyagot beszerezni s egyéves feles tartásra elhelyezni.

Tudomásul szolgál.

XII.

Földművelésügyi miniszter tudatja, hogy Badaosonytomajban népies mintagazdaságot létesített.

Tudomásul szolgál.

XIII.

Földművelésügyi miniszter az egyesület által felterjesztett, az ő megbízása folytán teljesített utaknál felmerült kiadásokról készített utiszámlát azzal utasította el, hogy a vármegye mezőgazdaságának fejlesztésére vonatkozó szakvélemények megadása az egyesület feladata s így annak költségei is az egyesületet terhelik.

Tudomásul szolgál.

XIV.

Földművelésügyi miniszter tudatja, hogy az államvasutakon kívül mely vasutak engedélyeztek takarmányokra kedvezményes szállítást.

Tudomásul, egyesületi lapban közzétéendő.

XV.

Földművelésügyi miniszter tudatja, hogy Kosta N. Lazarevits belgrádi cég apró gyapotmag olajpogácsát ajánl megvételre.

Tudomásul, egyesületi lapban közzétéendő.

XVI.

Földművelésügyi miniszter a tenyész apaállatok vizsgálati módszerének megváltoztatása végett egyesületet a törvényhatósághoz utalja.

Tudomásul. Törvényhatóság e tárgyban megkeresendő.

XVII.

Titkár jelenti, hogy D. Horváth Győző beadványt intézett az egyesület külső telkének bérbevétele illetve megvétele tárgyában.

Közgyűlés, mivel anyagi kérdéstről van szó, az ügyet most nem tárgyalja, hanem annak a legközelebbi közgyűlés tárgysorozatába való felvételét elrendeli.

XVIII.

Az O. M. G. E. a könyvkiadó vállalatában megjelenő Olcsó Könyvtár pártolására kéri az egyesületet ministeriumtól kérelmezendő példányok és a lapban való közhirrététel útján.

Közgyűlés elhatározza, hogy e tárgyban felterjesztést intéz a ministeriumhoz s a tervezetet a lapban közzététetni elrendeli.

XIX.

Nagykanizsai Gazdakör kérvénye Starzsinszky György galamboki jegyzőnek jutalmazásra való előterjesztése és a tavasszal tartandó bikavásár segélyezése tárgyában.

Közgyűlés elrendeli, hogy tudomás szerzendő arról, hogy tényleg adatnak-e ki a jelezett jutalomdíjak, mely esetben a kérvény pártoló felterjesztését elhatározza.

A bikavásárra közgyűlés segélyt nem szavaz meg, miután az ottani takarékpénztárak a vásár költségeinek fedezésére készséggel becsátják a szükséges összegeket rendelkezésre.

XX.

Orsz. Magyar Kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás felhívása tözeges rétműtrágyázási kísérletekre.

Tudomásul szolgál, lapban közzétéendő.

XXI.

IV. Nemzetközi Tejgazdasági Kongresszus meghívja az egyesületet s kéri, hogy azon magát képviseltesse.

Közgyűlés, miután az egyesület kötelékében levő Zalavármegyei Tejszövetkezetek Szövetsége

által a kongresszuson ugyis képviselve lesz, külön képviseltetésről nem gondoskodik.

XXII.

A Keszthelyi Gazdasági Akadémia Igazgatósága az egyesület millenáris ösztöndíjára Szokol Antal akademikust hozza javaslatba.

Közgyűlés az ajánlást elfogadja s egyúttal utasítja a pénztárnokot, hogy az esedékesség idején az összeget küldje meg.

XXIII.

O. M. G. E. a »Nép barátja« című naptár több példányban való megrendelését kéri.

Anyagi eszköz hiányában a közgyűlés a kiválasztalomnak nem tehet eleget.

XXIV.

Békésvármegyei Gazdasági Egyesület megkeresése, hasson oda az egyesület, hogy munkásoknak bérben sem azonkívül pálinkát adni tilos legyen. Lehetőleg hasson oda az egyesület, hogy ezen kérdés szabályrende'tileg rendeztessék.

Közgyűlés, miután az a magánjogba ütközik, a megkeresésnek nem tehet eleget.

XXV.

Vacuum Oil Company szerződéses viszonyba óhajt lépni az egyesülettel.

Közgyűlés az eddigi összeköttetéseire való tekintettel a kiválasztalomnak nem tehet eleget.

XXVI.

A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ajánlozik kisgazdák részére való gépszállításra. Kéri, adassék neki mód, előterjesztését szóbelileg megtenni.

Közgyűlés az eddigi összeköttetésekre való tekintettel a megkeresésnek nem tehet eleget.

XXVIII.

Dobrovits Milán tudatja, hogy Zalavármegyében létesítendő mezőgazdasági kamarai székhely ügyében lépéseket tett, s mellette van, hogy az létesüljön.

Tudomásul szolgál.

XXVIII.

Titkár jelenti, hogy a Fehérkereszt Országos Lelencház 1909 évi naptárát ajánlja megvételre.

Közgyűlés a megvételét elhatározza s utasítja pénztárnokot a vételár kiegyenlítésére.

XXIX.

Zalavármegye főispánja átiratban keresi meg az egyesületet, hogy a megjutalmazandó esedékre vonatkozólag tegyen előterjesztést.

Közgyűlés, miután a főszolgabírói hivatalok is ily értelemben megkerestettek, a főispánnal tudatni elrendeli, hogy külön előterjesztést nem tehet, miután ő is csak a főszolgabírói hivatalok útján szereznék be az adatokat.

XXX.

Több tag indítványára közgyűlés elrendeli, hogy kerestessék meg Kőszegi Károly szabadalmazott talajművelő gépének Zalamegyében való bemutatása tárgyában. A bemutató végeztessék az Elek Ernő által felajánlott birtokon, párhuzamban a gőzkeszántással.

Több tárgy nem lévén az elnök a gyűlést bezárja.

Kmf.

Sárközy Viktor
g. e. titkár.

Koller István
g. e. alelnök.

Jegyzőkönyv,

felvétellett Zalavármegyei Központi Mezőgazdasági Bizottságának 1908 évi november hó 25 én Zalaegerszezen tartott rendes közgyűlésében.

Jelen voltak Koller István elnöklete alatt: Bosnyák Géza, Mayer Ottó törvh. állatorvos, Malatinszky Ferenc, Zathureczky Zsigmond, Oltay Guidó, Udvardy Ignác, Árvay Lajos alispán, id. Stádel János, Flandorfer Ignác állatteny. felügyelő, Szentmihályi Dezső, Hány Dezső, Elek Ernő, Szűcs Dezső, Gróf Batthyány Pál főispán, bizottsági tagok és Sárközy Viktor m. b. előadó.

Elnök az ülést megnyitva, felszólítja előadót a tárgysorozat ismertetésére.

Előadó a bizottság engedelmével előadói javaslatában fog a tárgysorozat mindhárom pontjára kiterjeszkedni, melyet a következőkben ad elő.

Tekintetes Mezőgazdasági Bizottság!

A Zalavármegyei Központi Mezőgazdasági Bizottság szervezése és ügyrendje tárgyában 1903 évben alkotott 9268/ni. 903—380 számú megyei szabályrendelet értelmében, ez év utolsó negyedében köteleességszerűleg be kellene számolni a mezőgazdasági bizottság az évi kiadásairól, a zárószámadások benyújtása által.

Az 1908 évben a bizottság többszöri megkeresésre sem kaphatta kézhez az 1908 évre megállapított és törvényhatóságilag, valamint a földművelésügyi kormány által jóváhagyott költségvetés szerinti összegeket, miért is azon helyzetben van, hogy zárószámát nem készíthet s azt az illetékes törvényhatósági közgyűlés elé nem terjesztheti.

A költségvetés 1 és 2 számú kiadási tételeinek fedezésére a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület 850 korona előleget bocsátott a bizottság rendelkezésére. Ezen két tétel képezte a bizottság ez évi tulajdonképeni kiadását.

A bizottság a költségvetés megállapításával s annak és rendelkezéseinek közzétételével bizonyos kötelezettségeket vállalt, melyeket miután nem teljesített, róluk számadást sem adhat, azonban azok fedezéséről gondoskodni köteles.

A zárószámadás dolgának tisztázása végett mindenekelőtt arra kérem a tek. Bizottságot, hogy az 1908 évi kiadási tételek mikénti fedezéséről gondoskodni s határozatot hozni kegyeskedjék, hogy a kényszerítő körülmények behatása alatt a zárószámadásokat csak a költségvetés szerinti kiadási tételek kézhezvétele, illetve azok tényleges kiadása után fogja megszerkeszteni s a törvényhatósági bizottsági közgyűlés elé terjeszteni.

Az 1909 évi költségelőirányzatot a működési program megállapítása, illetve elfogadása után lesznek bátor benyújtani.

A jövő évi működési programra való tekintettel mindenekelőtt az anyagi rész tisztázását vélem szükségesnek, miután anyagi eszközök nélkül sem szellemi sem fizikai munkaerő nem állhat a bizottság rendelkezésére, vagyis a hon helyzetbe jut, hogy a működés elemi feltételeit is nélkülözni kénytelen.

A szabályrendelet 13-ik §-ának 1—6 pontjaiban körül vannak írva azon források, melyek a mezőgazdasági bizottság, illetve az alap jövedelmét képezhetik.

Az ebadóalapról a törvényhatóság jóindulata és előrelátó gondoskodása következtében időszakonként különböző összegek bocsátottak a bizottság rendelkezésére illetve utaltattak át a bizottsági alapba. Ezen összegek képezik tulajdonképeni alapját a mezőgazdasági bizottság vagyonának.

A jövőre való tekintettel, számítva arra, hogy a törvényhatóság területéről a bizottság más jövedelemre nem számíthat, szükségesnek tartanám a vármegye alispánját megkeresni, hogy az ebadó egy részének a bizottsági alapba való átutalása iránt gondoskodni kegyeskedjék.

Minthogy a bizottsági alapnak más jövedelemforrása ezidőszáig nincs, vagyok bátor előterjeszteni, forduljon a bizottság a földművelésügyi kormányhoz s kérje, hogy egyrészt az alap növeléséhez, másrészt a folyó kiadások fedezéséhez járjon hozzá bizonyos összeggel.

A kiadásokra nézve szintén nem közömbös, hogy mily mértékben terhelik a bizottságot.

A mezőgazdasági bizottság, melynek ügyei oly soros vonatkozásban vannak a megyei gazdasági egyesület ügyeivel, hogy azoktól jóformán el sem különíthetők, az adminisztratív kiadásokhoz oly mérvben járul hozzá, az előadónak adott tiszteletdíj által, mely egyáltalán nem fedezi a teljesített munkára fordított kiadás összegét.

A mindinkább fokozódó gazdasági érdeklődés s az ennek kapcsán felmerülő nagyobb munkahalmaz hovatovább abba a helyzetbe juttatják az egyesületet, hogy egy munkaerővel a felmerülő teendőket elvégeztetni nem lesz képes.

Az egyesület anyagi helyzete a mai nap nem engedi meg azt, hogy adminisztratív költségekre nagyobb kiadásokat tegyen, viszont az újabb munkaerő beállításának szükségessége már a legközelebbi időben be fog következni.

Ezen állítás igazolására fehozom az egyesület évről évre emelkedő ügyforgalmát, mely a 6 év előtti 600 darab, a 4 év előtti 800 ügydarabbal szemben a mai napon 1200 ügydarabot tesz ki.

Természetes, hogy az ügydarabok szaporodásával, a dolog természetéből következőleg, mind több és több lesz azon munka is, melyet nem

az irodában, hanem agitationális, véleményező, szervező, a szakoktatás fejlesztése körüli munkálatoknál a felekkel való közvetlen érintkezéssel kell eltölteni.

A bizottsági alap, sem a gazdasági egyesület vagyona, mint fentebb is említettem, nem elégséges arra, hogy a felmerülő munkálatok elvégzésére két szakerő fizetését fedezze. A kérdés megoldását azonban ezen alapok megtámadása nélkül lehet oly módon eszközölni, miként az Pest, Tolna, Somogy s több megyékben végrehajtva van.

Nevezett helyeken a megyei mezőgazdasági bizottság teendőivel szintén a gazdasági egyesületi titkár van megbízva, illetve a mezőgazdasági bizottság előadója látja el egyúttal a gazdasági egyesület teendőit is. A mezőgazdasági bizottság előadói állása egy szervezett megyei állás, melynek dotációját, úgy mint a többi megyei tisztviselői állásokét, a belügyminister fedezi.

A mennyiben a bizottság előadói tervezetemet elfogadná s az előadói állás szervezése iránt a szükséges lépéseket megtenné, annak keresztülvitele esetén abba a helyzetbe jutna, hogy az alapokból ma tényleg kiadott összegből két szakerőt volna képes fizetni.

Amennyiben a t. Bizottság előadói javaslatomat helyesnek találná, kérem: kegyeskedjék felette már most határozni, amennyiben pedig a részletek kidolgozását tartaná szükségesnek, kegyeskedjék erre egy bizottságot kiküldeni.

A működési program részleteit a következőkben előterjesztve, kérem előadói javaslatom tekintetbevételével azt megállapítani.

A földművelés és termelés javítása céljából javasolnám, hogy a bizottság a jövő évben is földművelő, vető, gabonatisztító gépeket osszon ki a kiszegzák között, melyek nélkül helyes alapon a gazdálkodási rendszer nem javítható.

A gyümölcstermesztés fejlesztése és meghonosítása érdekében javasolom, hogy a bizottság a jövő évben a novai és lendvai járásokban osszon ki gyümölcsfákat, egyúttal kötelezze a kiosztásban részesülteket, hogy a gyümölcsfákkal egyidejűleg kiosztandó védszerekkel a gyümölcsfák elősdiel ellen védekezni tartoznak.

A vetőmagvak eddigi bevásárlási módszerét a jövőre nézve is javaslatba hozom s egyúttal kérem a bizottságot, hogy a vetőmagvak forgalomba hozatala körül legnagyobb tevékenységet kifejtő közszégi tisztviselők részére ismételt jutalomdíjakat kitűzni sziveskedjék.

Az állattenyésztés érdekeinek előmozdítása céljából a múltban jól bevált állatdíjazást vélném fenntartandónak. A díjazások a földművelésügyi kormány anyagi támogatásával oly módon volnának rendezendők, mint az 1908 évben, vagyis a mezőgazdasági bizottság által csak az abszolút becsü állatok jutalmaztatnának.

A muraközi lódíjazás az 1908 évben anyagi támogatás hiányában elmaradt. Az 1909 évre kérelmezzen a mezőgazdasági bizottság a földművelésügyi kormánytól e célra pénzt s kérje fel Zalavármegye lótenyésztőbizottmányának elnökét, hogy a rendelkezésére bocsátandó pénzzel a jövő évre Perlakon, de a perlaki és csaktornyai járásokra kiterjedőleg rendezzen muraközi lódíjazást.

A tenyészállatbeszerzésre vonatkozólag javasolom, hogy a m. kir. állattenyésztési felügyelő előterjesztésére, ki is az ily irányú szükségletet legjobban ismeri, illetve a szükséglet legelőbb tudomására jut, járjon közbe a bizottság a szükséges összegeknek az országos állattenyésztési alapról való igénybevétele tárgyában.

A mezőgazdasági bizottság az általa adandó szakvéleményekre és a mezőgazdaságot érdeklő szabályrendeletekre vonatkozólag akként fog eljárni a jövőben is, miként az eddig gyakorlatban volt, vagyis az egyes kérdések aktuálissá válása idejében fogja azokra vonatkozó véleményét megadni, illetve javaslatait előterjeszteni.

A múlt évben tervbe vett háziipari szövetkezetet eddig még nem sikerült létesíteni. Egy magánvállalkozó által létesített telep s más hasonló, de már nem magánvállalkozónak átadandó háziipari telepeit a háziipari szövetkezet eszméje az 1909 évben valószínűleg a megvalósulás stadiumába fog jutni.

Az előadói javaslatra vonatkozólag Koller István elnök megjegyzi, hogy az tulajdonképen 3 részből áll. Az első rész a zárószámadások betérjesztésével foglalkozik, melyek az ez évi ügymenetből kifolyólag csak később lesznek betérjeszthetők.

A második rész az előadó „ma indítványából áll, hogy az előadói állás rendszeresítésével munkaerőben nyerjen egy a mezőgazdasági bizottság, mint a gazdasági egyesület. Árvay Lajos, Malatinszky Ferenc, Bosnyák Géza hozzászólása után Bosnyák Géza indítványára elhatározza a bizottsági gyűlés, hogy rendszeres mezőgazdasági bizottsági előadói állás szervezését nem tartja célszerűnek, miután ily módon az nem az egyesülettől huzva a fizetést, nem is lehetne őt kizárólag az egyesület emberének tekinteni, azonban felír a belügyministerhez, hogy a megyei mezőgazdasági bizottsági előadói állás javadalmazására adjon 1500 koronát, miután a mezőgazdasági bizottság dolgai oly természetűek, hogy a megyei dolgok a gazdasági egyesület dolgaitól el nem különíthetők, a gazdasági egyesület pedig nem fizetheti kizárólag azon munkát is, melyet a mezőgazdasági bizottság ügyeinek kezelése igényel.

A javaslat harmadik, a működési programot magában foglaló részére vonatkozólag bizottság az előadói javaslatot egész terjedelmében elfogadja s a működési program alapján az 1909 évi költségvetést megszerkeszti.

Több tárgy nem lévén elnök az ülést bezárja.

Kmf.

Sárközy Viktor
m. b. előadó.

Koller István
m. b. alelnök.

Miniszteri rendeletek a takarmányszállítás tárgyában.

I.

A földművelési miniszter rendelete. A takarmányhiány enyhítése céljából engedélyezett vasuti tarifális mérséklésekkel kapcsolatosan a m. kir. kereskedelemügyi minister ur folyó évi november 4-én 90360 szám alatt kelt intézkedésével újabban is jelentékeny vasuti szállítási kedvezményt tett lehetségessé a takarmányhiány által leginkább sújtott vármegyék gazdaközönsége számára.

Megengedte ugyanis, hogy a Boszna Bródon és Fiumén át Baranya, Bács-Bodrog, Békés, Csongrád, Fejér, Győr, Jász-Nagykun Szolnok, Komárom, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Somogy, Temes, Tolna, Veszprém és Zala vármegyék területén fekvő vasuti állomásokra takarmányozási célokra leendő felhasználás, s illetve ezen célból gazdák részére leendő eladás végett szállítandó s ehhez képest gazdák, gazdasági egyesületek, községi előjáróságok, takarmánykereskedők avagy szövetkezetek címe alatt bérmentetlenül feladandó, az illető rendeltetési állomáson tényleg leadásra kerülő és onnan tengelyen elfuvaroztatandó szárított cukorrépa szelet küldemények után a fuvardíjnak koci és fuvarlevelel együtt legalább 10.000 kilogrammért való fizetése mellett Boszna Bródtól illetve Fiumétől, a m. kir. államvasutak összes vonalain, továbbá a pécs-baresi vasuton, valamint az államvasuti kezelés alatt álló mindazon tekintetbe jövő helyi érdekű vasutakon, melyekre nézve az államvasutaknak az üzletkezelési szerződés értelmében szabad díjszábsí jog van biztosítva, a helyi áru díjszábsí szerinti I. kivételes díjszábsí díjtételei alkalmaztassanak.

A Budapestre és Kőbányára rendelt küldemények a kedvezményből kizártnak.

A fentiek szerint engedélyezett kedvezmény szabályszerű kihirdetés mellett folyó évi november hó 1-től visszavonásig, de legkésőbb 1909 évi április hó végéig terjedő érvényességgel rovatolás útján alkalmaztatik.

A fentiekben előadott vasuti szállítási kedvezmény engedélyezésének közzétételére a t. Egyesületre bízva, az ügy érdekében állónak tartanám, ha a t. Egyesület a gazdaközönséget a kellő utbaigazításokkal ellátni sziveskednék.

Budapest, 1908 november 11. Darányi.

II.

A kereskedelemügyi miniszter rendelete az államvasutak igazgatóságához.

Az „Országos magyar gazdasági egyesület” újabb kérelmére megengedem, hogy Zimonyon át Baranya, Bács-Bodrog, Békés, Csongrád, Fejér, Győr, Jász-Nagykun Szolnok, Komárom, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Somogy, Temes, Tolna, Veszprém és Zala vármegyék területén fekvő vasuti állomásokra, valamint a horvát- és szlavonországi területen fekvő vasuti vonalak állomásaira takarmányozási célokra leendő felhasználás s illetve e célból gazdák részére leendő eladás végett szállítandó szárított cukorrépaszelet küldemé-

nyekre az I kivételes díjszabás helyi díjszabás-szerű díjtételei, vagyis ugyanazon kedvezményes díjtételek ugyanazon feltételek és módzatok mellett alkalmaztassanak, melyeket a folyó évi november hó 4-én 90.360 szám alatt kelt rendelettel a Bosna-Bródon és Fiumén át szállítandó ily küldeményekre engedélyeztem.

Ehhez képest a kedvezmény alkalmazásának helye van a gazdák, gazdasági egyesületek, községi előjárások, takarmánykereskedők avagy szövetkezetek címe alatt bérmentetlenül feladandó, az illető rendeltetési állomáson tényleg leadásra kerülő és onnan tengelyen elfuvaroztatandó szárított cukorrépaszelet küldeményekre nézve — a fuvardíjnak kocsis fuvarlevelenkint legfeljebb 10.000 K-ért való fizetése mellett Zimonytól a m. kir. államvasutak összes vonalain és a pécs-baresi vasuton, valamint az államvasuti kezelés alatt álló mindazon tekintetbe jövő helyi érdekű vasutakon, melyekre nézve az államvasutaknak az üzletkezelési szerződés értelmében szabad díjszabási jog van biztosítva.

Felhívom az igazgatóságot, hogy ezen díj-kedvezménynek szabályszerű kihirdetés mellett folyó évi december hó 20-tól visszavonásig, de legkésőbb 1909 évi április hó végéig terjedő érvényességgel való életbeléptetése és alkalmazása iránt azonnal intézkedjék.

Budapest, 1908 december 17. Kossuth s. k.

A gödöllői m. kir. szeszisérleti állomás. A földművelésügyi m. kir. minisztérium alá rendelt gödöllői m. kir. szeszisérleti állomás feladata: a) a szeszipar körébe vágó tudományos vizsgálatok végzése és ezek eredményeinek megismeretése. b) Egy minta-szeszgyár üzemben tartása és vezetése. c) A szeszipar körébe vágó kérdések figyelemmel kísérése szakszempontból és kísérletek végzése, különös tekintettel a hazai viszonyokra. d) Ujabb szeszifőző eljárásoknak kipróbálása és megismeretése. e) Szeszgyárakban üzemvizsgálatok végzése a m. kir. földművelésügyi minister által megszabott díjszabás alapján. f) A szeszgyári üzembe vágó szaktanácsok adása, illetőleg kidolgozása. g) Szeszgyári tervek és költségelőirányzatok felülbíráta. h) A szeszipar körébe tartozó vizsgálatoknak a megállapított díjszabás szerinti végzése. Ujabb szeszifőzési eljárások kipróbálása díjmentes. Ugyazint díjmentesen végzi az állomás a szeszgyári üzembe vágó szaktanácsok kidolgozását, valamint a szeszgyári tervek és költségelőirányzatok felülbíráatát is. i) Közreműködés a szeszgyári vezetők kiképzésében.

Az állomás az előirt vizsgálati díjakért a beküldött tárgyakat megvizsgálja; az üzemvizsgálatokat pedig a helyszínen végezteti. A vizsgálati díjak 2—40 K között váltakoznak, az üzemvizsgálatoknál pedig megtérítendő a kiküldött tisztviselő napi és fuvardíjai a helyszínen végzett vizsgálatok díjai, amelyek 50 K-t meg nem haladhatnak. Oly mezőgazdasági szeszgyárak, melyeknek tulajdonosai a Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Egyesületének, az O. M. G. E.-nek, illetve az Erdélyi gazdasági egyletnek tagjai, a feltüntetett vizsgálati díjakból 25% kedvezményt élveznek. Minthogy a vizsgálandó tárgyak próbavétele és csomagolása sok esetben befolyással bír a vizsgálat eredményére, ajánlatos kétely esetén az állomás utasítását kikérni.

Felhívás tőzeges-rétműtrágyázási kísérletre. Az orsz. m. kir. növénytermelési kísérleti állomás tapasztalatai szerint a tőzeges rétek termése műtrágyázással jelentékenyen növelhető és a műtrágyázás folytán a rét növényzete is sok esetben kedvezően átalakul. Hazánkban még mai nap is nagyon sok elhanyagolt tőzeges rét van, mely rétek keveset és gyenge minőségű szénát adnak. Ilyen rétek trágyázására különösen alkalmasak a műtrágyák, melyeknek megismerése, illetve kipróbálása végett a növénytermelési kísérleti állomás a folyó év őszi kísérleteket óhajt végezni. A kísérletek tervezete a következő lesz: A rétből kihalasztandó 2, egyenkint 1600 négyszögöl nagyságu parcella, ügyelve azonban arra, hogy ezen parcellákon a rét talaja lehetőleg egyenletes legyen. Az első parcella trágyázatlan marad, a második parcellára elsóztatik az állomás által ingyen de bérmentetlenül küldendő 200 kg szuperfoszfát. A kísérletező a műtrágyát azon kötelezettség ellenében kapja, hogy megfigyeléseit és a két évi terméseredmé-

nyeket az általunk küldendő rovatos ivbe bevzeti és ezt hozzánk beküldi. Ezenkívül ugy a trágyázatlan, mint a szuperfoszfátosított parcellán termett széna és sarjuból 2—2 kg mintát küld állomásunknak. Országos m. kir. növénytermelési kísérleti állomás Magyaróváron.

Munkáskínálat. Községünkben mintegy 2000 olyan mezei munkás van, aki hajlandó az 1909 évi aratás, eséplés, stb. mezei munka teljesítésére távolabbi vidékre is beszedődni. Különösen igen sok hónapszamos mezei munkás van köztük. Ha tehát uradalmaknak mezei munkásra van szükségük, munkásszükségletüket, a feltételek közlésével, velünk közöljék. A legnagyobb készséggel állunk az uradalmak rendelkezésére. A békéscsabai »Községi Munkásokthoz« intézősége.

Hírek.

A zalaegerszegi kereskedelmi és társaskör közgyűlése.

A zalaegerszegi kereskedelmi és társaskör f. hó 3-án tartotta évi rendes közgyűlést. Dr. Hajós Ignác egyetli elnök távollétében az ülést Böhler Jakab alelnök vezette. Elnök üdvözlő a szép számban megjelent tagokat, az ülést határozatképesnek nyilvánítva, megnyitotta.

Balassa Benő egyetli titkár előterjesztette az igazgató választmány múlt évi működéséről szóló évi jelentését. Visszapillantást vetett az egylet negyedszázados múltjára; azokra a szociális viszonyokra, amelyek az egylet megalakítását követelték. Az egylet kulturális törekvései közül felemlítette az egylet által alapított és sikeresen működő kereskedő tanonc iskolát, az egyletben rendezett ingyenes szakelőadásokat, az 500 K értékű hírlapot és folyóiratot, a nagy gondnal és még nagyobb áldozattal fenntartott könyvtárt. Az egylet közgazdasági téren kifejtett tevékenységéből kitűnik, hogy az egylet szorgalmazta éveken keresztül a végre megvalósított napközi vonatjáratokat Zalaegerszeg és Csáktornya között. — Feliratot intézett a kereskedelmi minisztériumhoz: 1. a kartellek ellen, kimutatva ezeknek káros közgazdasági hatását; 2. a felemelni szándékolt vasuti tarifa ellen; 3. a vasuti állomásnak a városi telefonhálózattal leendő egybekapcsolása tárgyában, amely kérelmet a ministerium technikai okokból teljesíthetetlennek találta; 4. a romlandó postai küldeményeknek a megérkezéskor való azonnali kiadása tárgyában, amely kérelem kedvező elintéztést nyert; 5. a távirtda és telefon szolgáltatnak munkaszüneti napokra való kiterjesztése tárgyában, amely kérelem kedvező elintéztést nyert. Az egylet közbenjárására létesült Zalaegerszeg és Zalaszentiván között az éjjeli bérkocsi járat, amely azonban a részvétlenség miatt megszünt. Az egylet megkereste a városi rendőrkapitányságot, hogy a kereskedőket a feltűnőbb reklám cikkek kirakásában ne akadályozza, ezt a kérelmet a rendőrkapitányság elutasította.

Végül behatóan ismertette az egylet társadalmi céljait, utalva arra a vizsás állapotra, hogy az egylet tagok mellőzik az egylet helyiségeit és e helyett a kávéházakat látogatják. Erősen támadja azokat a kereskedőket, kik az egyletből kiléptek, kik a kereskedelmi zászlót hűtlenül elhagyták. Kimutatta, hogy 70 kereskedő közül csak 35 van az egylet kötelékében, a másik 35 kereskedő elvezi az egyletit uton elért előnyöket és megtagadja saját cégérét viselő egyletitől a csekély támogatást. A közgyűlés a titkári jelentést tudomásul vette és a titkárnak buzgó működéséért jegyzőkönyvi elismerést szavazott. Az 1909. évi költségvetés elfogadása és a számvizsgáló bizottság jelentésének tudomásul vétele után megejtetett a tisztújítás következő eredményel:

Tisztviselők: Elnök dr. Hajós Ignác, alelnökök Böhler Jakab, Dervarits Lajos, titkár Balassa Benő, ügyész dr. László Pál, háznapok Dr. Rosenthal Jenő, Morandini Tamás, könyvtáros Magyar Hermán, jegyzők Ábrányi Gyula, Szommer Sándor, pénztáros Heinrich Pál.

Választmány: Boshán Gyula, Breisach Sámuel, Berger József, Dr. Czinder István, Deutsch Ferenc, Fischer Pál, Dr. Fürst Béla, Gráner Géza, Dr. Gráner Adolf, Grünbaum Ferenc, Grosz Győző, Gyarmati Vilmos, Schütz

Sándor, Dr. Halász Miksa, Dr. Kaiser Emil, Mondschein Samu, Löw-stein Jakab, Reisinger Rudolf, Rosenberg Zsigmond, Weinberger Jakab. Számvizsgálók: Prager Samu, Polgár Arnold, Pataki Gusztáv.

Képviselőtestületi közgyűlés. Zalaegerszeg város képviselőtestülete 1909 évi január 7-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen következő tárgyak nyertek elintéztést. Tudomásul vették a városi tanácsnak a városi villamosművek átvételének megtörténtéről szóló jelentését. A megváltási összegnek felvételét és a Ganz s Társaság részére leendő kifizetését a közgyűlés elhatározta. — A városi villamosművek kezelési szabályzatát jóváhagyták és a felügyelő bizottságba a következő tagokat választották meg: Baján Ferenc, Boshán Gyula, Baly Béla, Dr. Keresztury József, Mondschein Samu, Dr. Thassy Gábor, Tivolt János, Udvardy Ignác és Udvardy Vince képviselőtestületi tagokat. Az 1908. évi 38. tc. 34. §-a értelmében megalakítandó közegészségügyi bizottságba megválasztottak: Kaszter Sándor, Paukovich György, Novák Mihály, Kászonyi Mihály, Breisach Sámuel, Stern Farkas, Udvardy Ignác, Keszli Ferenc és Dr. Csák Károly. — A községbíró helyettesítésével az 1877. évi XXII. tc. 5. §-a értelmében Brenn Zoltán városi I. aljegyző bizatott meg. — A m. kir. posta és távirtda hivatalnak célbavett áthelyezéséről szóló polgármesteri jelentés előterjesztése nagy vihart idézett elő a jelen volt képviselők között. Egyhangulag elhatározatott, hogy a postahivatalnak áthelyezése ellen állást foglal a város; felterjesztést intéz a m. kir. kereskedelemügyi ministerhez a postahivatalnak mostani helyén leendő meghagyása iránt és hason értelmű felterjesztéssel fordul a vármegyei közigazgatási bizottsághoz, a melyben kéri, hogy az ügyet tegye magáévá s hasonló értelemben írjon föl a ministerhez. — Ugy tudjuk, hogy a város közönsége körében, nevezetesen a kereskedők közt, mozgalom indult meg, a melynek célja, hogy a kereskedelmi kormányt a célbavett tervnek abbahagyására kérjék föl. — Faragó Béla megválasztott v. képviselőt jogát kívánja gyakorolni, a közgyűlés tehát Skublics Imre első póttagnak behívását rendelte el.

Kinevezés. A m. kir. vallás és közoktatásügyi minister Schmidt Józsefet, a helybeli állami felsőkereskedelmi iskola igazgatóját a VII. fizetési osztályba léptette elő, Elek Márton megbizott tanárt pedig a IX. fizetési osztályba a helybeli állami felső kereskedelmi iskolához rendes tanárrá kinevezte.

Jelölő értekezlet. A törvényhatósági bizottságnak tapolezai járási tagjai szerdán értekezletet tartottak, amely alkalommal a Szentmiklóssy Gyula nyugdíjazása folytán megüresedett főszoalbirói állásra Karácsony Kálmán tb. főszoalbirót jelölték; egyszersmind kimondták, hogy a balatonfüredi bizottsági tagok azon óhajtását, mely szerint főszoalbirójukká Langer Istvánt kívánják megválasztani, a tapolecai járás támogatja.

Megyebizottsági tag választás. Sümegen a minap megejtett választás alkalmával Szücs Zsigmond megyebizottsági taggá választott.

Békefi Elek zalakoppányi községi iskolai igazgató-tanító és róm. kath. kántor, megyebizottsági tag 49 éves korában meghalt 1909 január 1-én. Nagy részvét mellett eltemetett január 3-án, d. u. 4 órakor. A zalai tanfőiskola egyik oszlopos tagja volt ő. Az utóbbi években szívbj gyötörte. Mult év szeptemberében azt mondta egyik barátjának: »Meglásd, a jövő vakáció engem a földben talál.« Beteljesedett.

Nemesek kiváló tanító, hanem jeles szónok is volt. Nem régen még küldöttséget vezetett a ministerhez. Tevékeny életének egyik legszebb eredménye a fillokszeratól kipusztított koppányi szőlőhegyek felújítása, ami egyenesen az ő érdeme. A szőlőoltás és gyökereztetés terén mester; a népet ő vezette bele a modern szőlőművelésbe, ami által keresethez és vagyonhoz juttatta a munkás, szorgalmas földműveseket, akik ma keresett szőlőmunkások és ismert szőlőgazdák. Békefi Elek zalainak tartotta magát, pedig Vas megye szülőtte volt. 25 éves tanfőiskolát a zalaegerszegi tanfői járáskör 1901. május havában ünnepelte, mikor is dr. Ruzsicska Kálmán kir. tan., Zalaegerszegi tanfelügyelője meleg szavak kíséretében adta át neki a minister elismerő levelét. — Felszólalásért 100 K jutalomban is részesült.

28524/28

De tanítói, gazdasági és társadalmi tevékenysége mellett sikeresen forgatta a tollat is. Lapunkban is több dolgozata jelent meg, amelyekkel különösen a nép gazdálkodásának javítását és a magyar kulturát kívánta szolgálni. A Szinnyei-féle »Magyar írók élete és munkái« e. s. füzetekben megjelenő irodalomtörténeti nagy vállalat I. kötete 5. füzetében (1890) a következők vannak róla szóról-szóra:

Békefi (Berkovics) Elek, elemi népisk. igazgató tanító, szül. 1859 június 2-án Alsóságbon, Vas megyében, hol atyja ma is (1890-ben) kántortanító; Sopronban a gimn. négy osztályát végzvé, a győri kath. tanítóképzőbe ment, hol oklevelet nyert. 1876-77-ben Sümegen volt osztálytanító; innen Zalaszentgrótra ment tanítónak, hol három évig működött. 1880 óta a zalakoppányi iskola igazgató tanítója. — Tanügyi és társadalmi cikkei, beszélei a következő lapokban jelentek meg: Vas megyei Lapok (1875., 1877-1880., 1882.) Vas megyei Figyelő (1876.), Zalai Közlöny (1877-81., 1889.), Vas megyei Közlöny (1877., 1879., 1880-81., 1885., 1887.), Alt. Tanügyi Híradó (1879.), Zala 1880-81.), Magyar Vidék (1880.), Zalai Tanügy (1881.), Kőszeg és Vidéke (1882.), Körmentdi Híradó (1882.), Keszthely 1884.). — Önállóan megjelent munkái. 1. A névmagyarosításról, Szombathely, 1881. — 2. Miért kell tornásznunk? Keszthely, 1884. — 3. Uti vázlatok a Balaton vidékéről, Szombathely, 1885. (Ezzel a Magyar Turistaegetesülettől pályadíjat nyert). Nevei és jegyei: ifj. Zalai István, Zalavölgyi, Koppányi, B. E., x-y-z, a főt említett lapokban

Katonai előléptetések. Kucséra István városi aljegyző, a császári és királyi 48. gyalogezred tartalékos hadapród őrmestere és Sanics Sándor m. kir. posta és táviratbiztos, a m. kir. 20. honvéd gyalog ezred tartalékos hadapród őrmestere 1909 évi január 1-ével tartalékos hadnagyokká léptek elő.

Szabad liceum. A Zalaegerszegi Irodalmi és Művészeti Kör szabad liceumi előadásai ma délután 7/4 órakor újra megkezdődnek. Tucz János főgimnáziumi tanár tart előadást a középkorral s előadásának keretében a középkor eszméinek az emberiség egyetemes fejlődésére való hatásával, a vallási küzdelmekkel, a középkor nagy alkotásaival, a könyvnyomtatás feltalálásával, az építészeti és természettudományok fejlődésével foglalkozik. Az előadó azt a téves hitet igyekszik eloszlatni, amely a középkort a sötétség, barbárság, tudatlanság korának tünteti fel s a modern történettudomány világításában mutatja be azt a nagy korszakot, amelynek az emberiség a művelődés s humanizmus haladásában sokat köszönhet.

Gyászhir. Lázár Antal, a kaszabvári vendéglő tulajdonosa e hó 5-én délután 2 órakor meghalt, 62 éves korában.

Kovács Magdolna — Kovács Győző alsóbagodi tanító leánya, meghalt 25 éves korában Alsóbagodon.

A Csány szoborbizottság az ország pénzügyzeteihez körlevelet intézett, amelyben a vértanu emlékének megőrkítéséhez adományokat kér. Hisszük, hogy a felhívás jelentékenyen fogja gyarapítani a szoboralap vagyonát s pénzügyzeteink hazafias vezetőségei szívesen járulnak hozzá a nagy ember emlékművének költségeihez.

A zalaegerszegi Chewra Kadisa (Szent-Egyet) képviselőtestületének határozatával az egytel kebelében a tisztújítás elrendeltetvén, a választások vezetésére kiküldött bizottság folyó évi január hó 9-én, az alapszabályok 31 és 33 §-a alapján a választók betűsoros névjegyzékét f. hó 17-éig terjedő 8 napra (a hitk. irodában és a templom előcsarnokában) azzal a megjegyzéssel teszi ki közszemlére, hogy minden választó, kinek neve esetleg kihagyatott, 8 napon belül választási képességét a hitközségi irodában jelentse be. A választó bizottság.

A Karácsonyfa Egylet mulatsága. A zalaegerszegi Karácsonyfa Egylet február hó 1-én tartja meg farsangi mulatságát. Az érdekesnek ígérkező estély programját hangverseny számok és előképek töltik ki. A rendező bizottság a részletes műsort most állítja össze.

Eljegyzés. Marton József Óúdról eljegyezte Schlesinger Juliska kisasszonyt Zalaegerszegen.

A szombathelyi gyermekmenhely igazgató főorvosi teendőinek ellátásával a belügyminister Dr Szent Jánost bízta meg.

Vidéki hírlapírók a Balatonon. A vidéki hírlapírók szövetsége idei közgyűlést a Balatonon, a Baross gőzhajón fogja a pünkösdi ünnepekben megtartani. Ezt az alkalmat arra használják majd fel az egybegyűlő hírlapírók, hogy a Balaton nevezetesebb pontjait fölkeressék és megtekintsék.

A csáktornyai kereskedelmi Kaszinó a magyarosítási célokra gyűjtött 217 koronát, 100 K adománnyal kiegészítve a Zalavármegyei Közművelődési Egyesületnek engedte át s ezenkívül beiepett az egyesület alapító tagjai közé.

Az új lakbér-szabályzat. Az új lakbér-szabályzat alapján járó lakbértöbbletet a kormány utalványozta s a különbözetet a tisztviselők legnagyobb része már fel is vette. Mult héten fizették ki a vármegye központi tisztviselőit illető többletet is. — Egyes városokban a lakbér-osztályok megállapítása ellen nagy az elégedetlenség. Nagykanizsán a tisztviselők már értekezletet is tartottak, hogy azt a sérelmes intézkedést, amely a várost az V. osztályba juttatta, lehetőleg megváltoztassák. Késégtelen, hogy a sorozás Nagykanizsa lakásviszonyainak nem felel meg. Keszthelyen szintén mozgolódnak a magasabb lakbér-osztályba való sorozás iránt; Zalaegerszegen, jöllehet a város Nagykanizsánál egy osztállyal előbbre soroztatott, szintén ninosenek megelégedve, mert a magasabb lakbértől várták az építési kedv fellendülését, amire itt égerő szükség van, miután ezidőszert megfélelő és egészséges lakás sokszor semmi pénzért sem kapható s az építkezés a pótdó folytonos emelkedése miatt ugyszólván évek óta szünetel. — Veszprémben szintén megmozdult az egész tisztviselőség, mert a várost az V. osztályba tették. Szombathely azonban rögtön Budapest után soroztatott, jöllehet a lakásviszonyok kedvezőbbek, mint Zalaegerszegen. — Lehetetlen, hogy a méltányos felszólalásoknak a kormány helyt ne adjon, tehát a mozgolódás indokolt.

Országos Gazdasági Bank Fiókja. Lapunk zártakor értesültünk, hogy az „Országos Gazdasági Bank részvénytársaság Budapestről“ Zalaegerszegen rövid időn belül fióküzletet létesít.

Elismerés a postásoknak. A karácsonyi és újévi megővekedett postai forgalmat ugy Budapest, mint a vidéken a posta kifogástalan pontossággal bonyolította le. Ebből az alkalomból Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minister, mint a Magyar Tudósító jelenti, meleghangú leiratot intézett a posta- és távirat személyzethez, melyben teljes elismerését és köszönetét fejezi ki a személyzetnek odaadó munkásságáért, valamint általában az 1908. évben tanusított buzgalmáért.

A zalaegerszegi népkönyha javára Dr Mangin Károlyné urasszony 10 koronát adományozott, amely összegért köszönetet mond a népkönyha vezetője.

A villamostelep átadása. Mint előző számunkban jeleztük, a város tényleg átvette a villamos világítás kezelését. Ezzel egyidejűleg átvette a telep összes berendezését és felszerelését, valamint a raktári tárgyaknak azt a részét, amely az üzem akadálytalan kezeléséhez feltétlenül szükséges. A különféle gépeknek műszaki vizsgálatát a város által erre a célra meghívott szakértő műit szombaton délután 3 órától éjjel teljesítette. Ez volt oka annak, hogy az összes utcai lámpák délután 3 órakor már égtek. — Az átadásra vonatkozó szerződés a Ganz cég kiküldöttjével végleg megállapítottatott és aláíratott. Ezzel aztán a villamos ügy aktái lezáródtak; a világítást a város házilag kezeli s módjában áll azoknak, a kik még nem vezették be a villamos világítást, ezt utólag most eszközöztetni. A város mindenki vel szemben lehetőleg előzékenységet fog tanusítani.

Reb József. A babonát a felvilágosodás még mindig nem tudja teljesen leszerítani a szereplés szinteréről. A jövendőmondók, kuruzslók, ráimádkozók meg meg jelennek és szedik az adót a hiszékenyektől, az ostobáktól, vagy legtöbbször a kíváncsiaktól. Mert az emberek szerfelett kíváncsiak s nem sajnálnak egy-két koronát a jövendő mondóktól, különösen ha jót jövendőlnék. Reb Józsefnek, a galicziai csodarabbinak pedig van magához való esze és mindenkinek szerencsés házasságot, sok gyermeket és fönyereményt helyez kilátásba. József csodarabbi Magyarországon jár, mert itt még megy az üzlet. A mult héten Nagykanizsán dolgozott és tessék elhinni, hogy sokan felkeresték. És igaz ugyan, hogy

jóslásai csak olyan naivak, mint a szellemidézők orákulumai, de amit a mnemonotechnikai terén produkál, az bámulatos. A szentírásból felolvasott bármely idézetről megmondja, hogy hányadik lapon van, háromszáz név körül akármelyiknek bemondása után eltalálja a név mellé irt számot, vagy megfordítva s ezek alapján mondja el a betanult jóslási formulákat. Járatos a szent-könyvekben és egyéb tudományokban, sokat tud, de a jóslás csak a firmatábla, amely a kíváncsiakat toborozza. A csodarabbinak hatóságai engedélye van a jóslásra, ami a huszadik században elég különös.

Az állami anyakönyvek és a vallási meggyőződés. Kiskanizsának nemhiába néppárti minis-ter a képviselője. Az anyakönyvekre szörnyen megharagudtak a kiskanizsaiak, amióta a Koczurek ügy politikai eseménnyé fujódott fel. Ezelőtt nem jutott eszébe egyetlen kiskanizsai embernek sem, hogy vallási kérdést csináljon az anyakönyv aláírásából, most már azonban vallási meggyőződésükre való hivatkozással sorban megtagadják az aláírást. Lehetetlen észre nem venni, hogy a buzgó sáskák ki vannak tanítva. És Kiskanizsán, ahol a bioskázás, fejbe-érés nem ütközik a vallási meggyőződésbe, azzal mulatnak a völegények, menyasszonyok, hogy Barkóczy bárót utánozzák. Ami egyébként ép oly kevésbé árt az állam tekintélyének, mint ahogy nem használ a kath. egyháznak. Had játszanak!

Ingyenes színelőadás. Említettük, hogy a Zalavármegyei Közművelődési Egyesület felvette munkaprogramjába ingyenes színelőadások rendezését is. A csáktornyai iparosifjak egyesülete vállalkozott arra, hogy népies előadásokat rendez, amelyekre a falusi lakosságot meghívja. Vízkereszt napján délután Gárdonyinak »A bor« című életképét adták elő s a rendezőség megkereste a Csáktornyaéhoz közel fekvő községek előljáróságait aziránt, hogy az előadásnak a nép körében propagandát csináljanak.

Furcsa madár. Csentericz Gábor bödei lakos, a ki ügyes Nimród hírében áll s gyakran áldoz is ennek a szenvedélyének, vállára vetette a puskáját és kiment a mezőre egy kis vad után nézni. Amint így keresztül kasul bandukolt a mezőn, egy cserjéshez ért, a honnan kémlelve nézegetett széjjel, nem-e lát valamilyen vadat, de hiába. A máskor vaddal tele határban egy eltévedt nyul, vagy róka, de még egy ártatlanul csipogó veréb sem mutatkozott, a mi fölöttébb bosszantotta a vadra éhes Csentericzet. Tovább ment abban a reményben, hogy majd csak akad puskavégre valami, s nem lesz kénytelen üres kézzel hazatérni. A szomszédos fák egyikén egy gubbaszkodó alakot látott meg, a kire rákiáltott, hogy tüstént jöjjön le, mert ha nem, lelövi. És mert az nem mozdult elég gyorsan, Csentericz tényleg rá is lőtt. Ezt nem vette tréfára a fán üldögélő Gyalog János, lemászott a földre s kijelentette a lövöldöző Csentericznek, hogy följelenti a bíróságnál, mert ő nem kánya, ha a fán van is s rá ne lödözzön senki fia.

A kéményseprő segédek gyűlése. A magyarországi kéményseprő segédeknek Nagykanizsán tartott országos gyűlése már azért is érdekes, mert az ipari munkások körében az utóbbi időben ez volt az egyetlen szervezkedés, amely nemcsak hogy nem csatlakozott a szociáldemokráciához, hanem egyenesen tiltakozott még azon feltevés ellen is, hogy a kéményseprőket szociáldemokratáknak tekintsék. Ezelőtt néhány évtizeddel még alig lehetett magyar embert találni a kéményseprők között s ma már a derék fekete fiuk mind színmagyarok, anyagi boldogulásukat és helyzetük javítását nem a nemzetközies táborában, hanem hazafias alapon való szervezkedésben keresik. A nagykanizsai gyűlésen ötvenegy város kéményseprői képviseltették magukat s a gyűlés küldöttségét választott, amely arra törekszik, hogy az új ipartörvény megalkotása alkalmával a kéményseprők véleményét is meghallgassák.

Vigyázatlan fuvaros. Kovács János helybeli fuvaros fát szállított a városban haza. A mint járművével az ovoda elé ért, olyan vigyázatlanul hajtott, hogy az egyik lámpaoszlophoz ért a kocsis annak oldalán lévő, az ivlámpát tartó sodronykötelet leszakította, minek következtében az ivlámpa a földre esett és izzé-porrá tört. Napokig tartott, a míg a villanytelepen helyreállították. E miatt néhány estén át a Wlassics s Eötvös

utoának a keresztpontja gyéren volt megvilágítva.

Gyujtogatás. Özvegy Tulipán Mihályné a Keszthely melletti fekvő Szentandrás községbeli lakos vallási tébolyban szenvedett. Egy ilyen rohamában éjjel a község istállójához lopódzott, s azt felgyújtotta. Szerencsére idejekorán észrevették és elfojtották a tüzet, különben nagyobb kár származhatott volna belőle. A gyujtogató asszonyt letartóztatták és átadták a bíróságnak.

Ménlovak beosztása. Pallinban az állami ménlovak január 19-én fognak az egyes fedezettési állomásokra beosztatni. Koller István, a megyei lótenyésztési bizottság elnöke az érdekelt gazdákat a kiosztásra meghívta.

Elégett gyermek. Birkás József letenyei gazda feleségével együtt a szomszéd faluba meát s öt éves fiukat egyedül hagyták otthon. A visszatérő szülők a gyermeket a tüzhely mellett holtan találták. A fiu borzalmasan össze volt égve.

Sár és hó. A kemény fagyok után beköszöntött a sáros világ. Felfakadt a föld fagyja; felengesztelte a déli szél. Havat már csak itt-ott lehetett látni a dombok oldalán, a mély utakban, szakadékokban. Éjszakánként megémberegett még a sár teteje, vékony jéghártya fagyott a poszták fölé, de tíz órára újra folyékony lett az egész degesz. A hőmérő + 5 R fokig is felemelkedett s — 1 R. foknál nem szállott alább. Szinte tavaszi jellege volt az időjárásnak, különösen amikor derült égboltról sütött ránk a gyenge téli napsugár. Tegnap reggelre azonban újra megjött a hó. A sár fölé fehér hólepel borult, az éjszakai szél lehűtötte a levegőt s ismét tél van, szép fehér tél. — Ebben a sáros hírben említjük meg, hogy a Wlassics Gyula utcában alig lehet propeller nélkül közlekedni. Az üres telkeket határoló kerítések mellett a járdákat csak az Isten gondolja; a nyugati oldalon pedig dagasztani kell a sarat. A Major-utcai átjárónál, ahol naponként háromszáz gimnázista evez át, akkora a sár, hogy a cipő száráig lemerül. — Oh! járdaszabályrendelet, hol késel?

Jég alatt. Rendes mellett három nő és egy férfi a Balaton jegén Somogyba akart átmenni. Az enyhe idő folytán meggyengült jég beszakadt alattuk s mindnyájan a vízbe fulltak. Egyik nő gyermeket vitt a karján, ezt azonban esés közben a jégre dobta s a gyermek megmenekült.

Eltűnt fiu. Rosenberger Sándor 14 éves kisgömböi fiu anyjának, Rosenberger Tivadarnának távollétét felhasználva, napokkal ezelőtt magához véve 20 K, a szülői háztól eltávozott és azóta nyoma veszett. Valószínűleg valahol esavarog. A fiu korához képest jól fejlett, barna arcú s szemü, rosszul öltözött és csak magyarul beszél.

A légzőszervek megbetegedésénél felette fontos azonnali, mielőtt az első jelek mutatkoznak, óvintézkedéseket tenni, miért is ajánlatos mindenkor egy hatásos szert készletben tartani, még pedig nem köhögés elleni cseppeket vagy cukorkákat, hanem egy feltétlen segítő házi-szert. Mint ilyen legjobban ajánlható a „Sirolin-Roche“, mely számos kórházban lett kipróbálva és a légzőszervek, valamint bronchial-hurut ellen a legjobb hatásúnak ismertetett el. „Sirolin-Roche“ kevesbiti a köpetet, gyógyítja a gyulladást és egyben előmozdítja az étvágyat is. Minden gyógyszerárban kapható.

A makacs meghülést

és köhögést gyorsan enyhíti a SCOTT-féle Emulsio.

A Scott-féle Emulsio

annyira kellemes ízű, hogy azok, akik nem bírják el a közönséges csukamájolaj ízét, könnyen, sőt élvezettel táplálkoznak a

SCOTT-féle Emulsio-val

Azonkívül a SCOTT-féle Emulsio sokkal jobb hatása az egészségre.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógyszertárban.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer véglegét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

A dzsiu—dzsicu divatja. Az oroszok sok szépet tanultak a japánoktól. Igaz, hogy drága volt a tandíj, de a muszkák legalább megtanulták a japánok furfangos fogásait, a dzsiu—dzsicut, amellyel le lehet fegyverezni a legveszedelmesebb ellenfelet is. A kis sárga emberek gyengék, de fürgék és ügyesek. Orosz tornamesterek ellesték az ügyességet és járják a világot, megtanítván minden népeket a dzsiu—dzsicura. Sumakoff mester most Nagykanizsán működik, állítólag élénk látogatottság mellett. Ugy halljuk, hogy hozzánk is ellátogat s kioktatja mindazokat, akiknek kedvük telik a japán verekedési módban.

Mindennek az idő a legalaposabb próbája. Különösen áll ez a gyógyszerekre nézve. Ha mérlegetjük, hogy a »Scott-féle Emulsio« 30 évnél hosszabb próbát állott ki, ugy tényleges jószágáról bizony meg lehetünk győződve. A »Scott-féle Emulsio« főleg csukamájolajból áll. Ezt azonban teljesen jó ízű és mindenkinél könnyen emészthető formában nyújtja. A »Scott-féle Emulsio« minden gyógyszerárban kapható.

Pacsai országos vásárok. Pacsa községben az idei országos vásárok a következő napokon tartatnak meg: február 18-án, április 29-én, június 4-én, augusztus 18-án, október 7-én és december 2-án. Minden hónap első csütörtökjén hetivásár állatfelhajtással.

Hófúvások. A kisebb forgalmu vicinális és közdülő utakon a hófúvások olyan torlaszokat képeznek, hogy megakadt azokon minden kocsiközlekedés. Sem a mezői földekre, sem a hegyekbe nem lehet fuvarozni, ezért a polgármester a minap kirendeltette a szükséges kézi közmunkaerőt, hogy mindenütt szabaddá tésesse a forgalmat s hozzáférhetővé váljon erdő, mező és szőlőhegy.

Kossuth Ferenc levele!

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész urnak Sepsiszentgyörgy.

„Csuzos buntalmaknál az „INDASZESZ“ bedörzsölése jó hatásúnak mutatkozott. Kérem legyen szives nekem három üveggel küldeni.“

KOSSUTH FERENC.

Számos előkelőségek és orvosok igazolják, hogy a törvényesen védett székelyhavasi

Indaszesz

gyógyfű sósborszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izmok edzésére. Üdít és frissít. Megóvja a testet a hideg káros befolyásától. Massagehoz (gyuró-kenő-kura) felette ajánlatos. Leghatásosabb szer csuz, köszvény, rheuma, fejfájás, nátha, influenza, tágszagatás és mindennemű meghülésből eredő bajok ellen. A székelyhavasi „INDASZESZ“ össze nem tévesztendő más sósborszesz készítményekkel, melyek egyszerű szeszeverékek, holott az „INDASZESZ“ székelyhavasi gyógyfüvekből előállított és hatásában felülmulthatatlan gyógyszerkülönlegesség.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgy. A törvényesen védett székelyhavasi „INDASZESZ“ kapható 2 és 1 koronás üvegekben az országban mindenütt.

Felelős szerkesztő: Dr Csák Károly.

Laptulajdonosok: Dr Csák Károly és Udvardy Ignác.

Piaci árunk a legutolsó hetvasáron 50 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor. 1909	Kor. 1908
búza		11.70	—
rozs		9.30	—
árpa		8.—	—
zab		8.25	—
engeri		8.—	—

Messaline - és „Hennebeg“
Radium - selyem 1 K 50 f-től
Louisine - feljebb bérmentve és
Taffet - vámentesen. Minta
postafordultával.

Selyem

Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. Hennenberg in Zürich.

Major-utca melletti 3 hold rétemet bérbeadom és csácsi-utcai 300 öles házhelyemet jutányosan eladom.

Vöczköndy László
tulajdonos.

Gazdák figyelmébe!

Tekintettel az idő előrehaladott voltára figyelmeztetjük a t. gazdagzadközönséget, hogy a »Patria« nagykanizsai pótkávégyárral a katánggyökér (cichoria) termelésére a szerződések, mint az előző években, ugy most is már köttetnek.

A termelés módjának ismertetését és főbb szabályait tárgyazó utmutatással a »Patria« pótkávégyár szivesen szolgál.

Okszerű mivelés esetében a katánggyökér tapasztalt gazdák nyilatkozatai szerint az egyéb gazdasági növényeknél sokkal jövedelmezőbb termelési ágat képez, — ajánlatos tehát mielőbb a gyárral érintkezésbe lépni.

Pályázati hirdetmény.

A Sümeg városi nyilvános jellegű kórháznál egy ápolói és egy ápolónői állás megüresedett, ennél fogva felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy sajátkezüleg irt kérvényüket a kórház igazgatóságához nyujtsák be.

Házaspár, kik ezen állást képesek betölteni, előnyben részesülnek. Sümeg, 1909. január 4-én.

A kórház igazgatósága.

Hirdetmény.

A szekszárdi Ferenc közkórházban létesített bábaképző-intézetnek 1909-ik évi tanfolyama február hó 1-én veszi kezdetét, a tanfolyamban résztvenni óhajtok 1909 január hó 30-ig jelentkezzenek személyesen vagy írásban okmányaik beküldése mellett a kórház igazgatóságánál.

A felvételhez szükséges okmányok:

1. Keresztlevél.
2. Erkölcsei és illetőségi bizonyítvány.

Husz évnél fiatalabb nők semmi esetben, 40 évnél idősebbek pedig csak azon esetben vehetők fel, ha mint községi vagy körbábák, illető hatóságok által küldetnek be.

A hallgatók kötelesek az intézetben lakni s ellátási költségeiket — havonként 16 koronát — a kórház gondnokságánál havonként előre megfizetni. Ezen havi ellátási díj szegény és szorgalmas tanulóknak engedtetik, az első havi részlet kivételével, melyet a felvételnél minden tanuló köteles előre lefizetni.

Vizsgadíj 40 korona.

Kötelesek ezenkívül a hallgatók a tankönyvet saját költségükön megszerezni. A tankönyv ára 4 korona.

A tanfolyam tartama 5 hónap; az előadások magyar és német nyelven tartatnak. A tanfolyam bevégeztével vizsgálat tartatik s azok, kik annak sikeresen megfelelnek, az egész országban érvényes oklevelet nyernek; az oklevél kiadása előtt azonban kötelesek az előírt bábászkozt beszerzeni.

Szekszárd, 1908 november havában.

A szekszárdi Ferenc közkórház igazgató-főorvosa

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vesszőeladási hirdetmény.

A nagyméltóságú Földművelésügyi Ministerium 60900/1896. számú szövevényrendelete szerinti válogatott első osztályu sima és gyökeres

Riparia-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege faj

gyökeres fás és zöldoltványok ugyancsak hazai sima és gyökeres vesszők kerülnek nálunk ezen évben nagymennyiségben eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősége, Tapolca, (a Balaton mellett.)

Védjegy: „Horgony”

A Liniment Capsici comp. a Horgony-Pain-Expeller patéja

egy régiónt bizonyított házi készítésű, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyított kísérésével, csúszlós és mozgathatóknál bedörzsöléséppen használva.

Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossággal legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjegyével és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és éjszólva minden gyógyszerboltban kapható. — Forgalmazó: Tiszti János gyógyszerkereskedő, Budapest.

Richter gyógyszerárja az „Árany kereszt”-ben, Prágában. Előrejelzés: Budapesti szőlőoltványok.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pametefü cukorkánál.

Vásárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjük, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Meghívó

a Zalaszentgróti Takarékos és Önszegélyző Szövetkezetnek f. hó 24-én délután 3 órakor saját helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Egy igazgatósági tag választása.
 2. Egy felügyelő bizottsági tag választása.
- Zalaszentgrót, 1909 január 3.

Az igazgatóság.

Ezen közgyűlés tekintet nélkül a megjelentek számára, határozni fog.

Szőlőoltvány keresők figyelmébe!

Különböző I. és II. osztályu Rip. Portalis és Rip. Monticola alanyu gyökeres fásoltványokkal valamint II. osztályu vadvesszővel, nemkülönböző többféle szőlőfajokból, közte a felkarolt Muscat Ottonei-ből, sima hazai vesszővel is szolgál és ebbeli szives megkereséseket kér

Gróf Deym János

szőlőgazdasága Lesenczetomaj Zalamegye.

Shokványyszerűségért és fajtisztsáágért szavatolunk.

Eladó szőlőkaró!

A bessenyoí erdőn 140.000 db hasított és gömbölyü, 2 méter hosszú

akácfa szőlőkaró eladó.

Ára az erdőn átvéve ezenként: hasított 66 K, gömbölyü 52 K.

Fischl Ede

Zalaegerszeg.

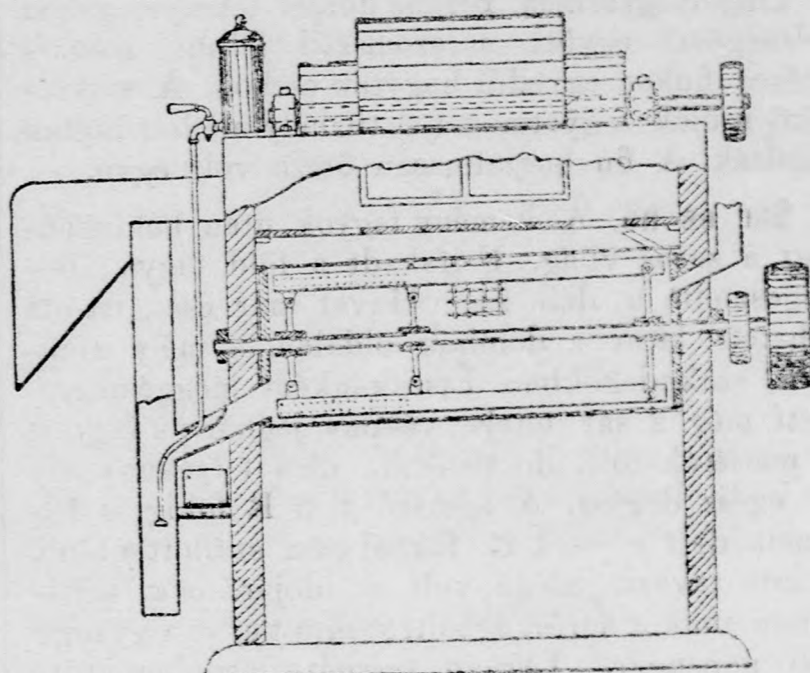
Kreisler Miksa

okl. gépész, gőzmalomtulajdonos

Keszthely.

Ajánlja szabadalmazott, egyesített gabonakoptató, kefélő- és mosógép gabonatisztítóját, mely egyesíti magában mindazon követelményeket, amit egy kifogástalanul működő ilyenü gabonatisztító géptől várunk.

A tisztító-gép nagy előnye rendkívüli könnyü járása, nagy munkagyöze, erős, szolid, legmodernebb kivitele, acéltengely és gyürüs kenésü perselyekkel, száraz lucfenyő és keményfából tetszetős malomdísz.

A tisztító-gép a buza hasadékból kefélés által alaposan eltávolítja a felsőhámrészeket, a buzát szükség szerint permetezi, sőt meg is mossa. Nem smirgli köpenyes és nem törli a szemet még akkor sem, ha a zsúrlóban a buza fogytán van, mert a 9 verőléce acélköpenyétől távol lévő, csak a buza hegyét és a földgöngyöt támadja meg s éppen ezért kevés hajtóerő szükséges. A gép működésben megtekinthető a balatonszentgyörgyi gőzmalomban. — A tisztító-gép leírását és egyéb felvilágosítást szivesen megküldöm.

Kreisler Miksa, Keszthely.

KEGYELET

disztemetkezési vállalat a vármegyeház átellenében ZALAEGRSZEGEN.

Raktáron tart:

fa- és érckoporsókat, sirkeresztek, sirkoszorukat, kész halotti ruhákat, művirágokat, s minden a temetkezéshez szükséges cikket nagy választékban.

Elvállal:

egyszerü és disztemetkezéseket, vidékre hullaszállítás és átszállítást a legjutányosabb árban.

Szükség esetén szives pártfogást kérnek:

Lendvay László, Siposs János, Lendvay Pál, asztalos mesterek.

Házinyul tenyészállat eladás!

Állami tenyésztés után nevelt telivér **Belga óriás, kék óriás himnyulak.**

Kitűnően fejlett tenyészkepes példányok, valóságos kiállítási anyag.

Cim a kiadóhivatalban.

Eladó

nagymennyiségű zöldajtvány.

Gyökerez és sima riparia portális alanyon ojtottak, minden betegségtől mentesek, kifogástalan fajtiszták, amiért szavatolok.

A fajok nevei a következők: Margit, Mézesfehér, Nemeskadarka, Oportó, Nagyburgundi, Tramini, Szilva-szőlő, Püspök-szőlő, Bakator, piros és fehér sasza, piros és fehér keoskeszemű, Pasatuti, Füzmony, Bakszölő, Ezredéves, Kossuth Lajos, Hárslevelű, Lisztesfehér, Mustosfehér, Ezerjő, Sárga muskotály, Zöldszilváni, Olasz rizling, Juhfark, Sárfehér, Leányka, Delawára, Pozsonyi fehér, Muskát Hamburg, Muskát Ottonel, Arramon.

Ugyanezekben a fajokban nemes vesszők is kaphatók.

Két millió fásparosításhoz való riparia portális vessző is van.

Eladó 6 milliméter vastagságtól fölfelé ezre 20 korona.

- I. oszt. fás párosítás ezre 100 frt.
- I. » gyökerez zöld ojtvány ezre 80 »
- Válogatott igen erős hiánypótlásra ezre 100 »
- I. o. sima zöldajtvány válogatott, ezre 50 »
- Ajándékos sima zöldajtvány ezre 40 »
- I. o. gyökerez riparia portális ezre 20 »
- II. » » » » » 12 »
- I. » sima riparia portális ezre 10 »
- II. » » » » » 6 »
- Direkttermő Othelló szőlő ezre 5 »

Megrendeléseket őszi és tavaszi szállításra elfogadok.

Megrendelés esetén az árnak 1/3-ad része előlegül elküldendő, a többi pedig utánvétellel történik.

Csepány Mihály

bortermelő és ojtványkészítő Gyöngyös, Tó-utca, Kálvária part alatt.

NÉMETH GÁBOR

agyag kályha készítő

Zalaegerszeg, Csány-u. 25 sz.

Alapított 1889-ben

az 1896-iki ezredéves kiállításon és a soproni kiállításon kitüntetve.

40—50% fűtő anyag megtakarítást érhet el, aki bizalommal fordul hozzám s nehezen fűlő kályháját általam javíttatja, esetleg szerkezete végett átrakatja, aminek jóságáért készséggel jótállok.

Továbbá felhívom a nagyérdemű közönség figyelmét művészi tiszta kidolgozású tűzálló (chamotte) agyagból készült eszerép kályha készítményeimre. Nagy választék áll rendelkezésre az egyszerű eszerép kályhától a legdiszesebb kivitelű kandallóig. Számtalan elismerés nagyobb városokból a magas arisztokráciától.

Raktáron tartok épület díszítéseket, takaréktűzhely burkolat eserepeket, porcellán fayence falburkolat lemezeket és fűdőkád-lemezeket.

Gyakórlati

gazdatiszti, stabilgépkezelői szakvizsgát tett, gazd., tejgazd., szesz-főzői iskolát végzett, szőlészeti tanfolyamot hallgatott 42 éves, ref., nős önálló gazdatiszt, — ki a gazdaság minden ágában, könyvvezetés, pénztárkezelésben hosszabb gyakorlattal bír, márciusra állást keres, esetleg procentuális kezelést is elfogad több évre.

Naszlady István

Nógrádsurány.

Eladó

Örömhegyen (Hetés mellett) egy 3900 □ ölnyi 6—7 éves

ajtvány szőlő.

Ez idén termett 400 akót. Részletekben is eladó, ha az összesre vevő akad.

Bővebbet

Páslek Lajosnál

Zalaegerszegen.

Óh jaj!

Megfojt ez az atkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatású

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”

GYÓGYSZERTÁR

Budapest, V., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított

Kapható Zalaegerszegen: **Kasster Sándor, Kocsuba Emil,** Sümegen: **E. Dervarics István,** Zalaszentgróton: **Botfy Péter** gyógyszerüzeteikben.

Nagy farsangi vásár!

Mélyen leszállított árakban kaphatók:

bluzok, aljak, kötények, gyermekruhák, gyermekfőkötők, harisnyák, keztyűk, zsebkendők, derékfűzők, uri- és női nyakkendők, női gallérok s ezen kívül több mindenféle divatujdonságok és selyemárúk.

Szörmeárúk, csipkék és csipkekelmék bámulatos olcsó áron.

Hamerli keztyűk legnagyobb raktára!

Radó Henrik

divatkereskedése Zalaegerszegen.

Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökerez oltványok ezre 140 korona, Delaware ezre 100 korona.

Cim:

Szigyártó Nagy Mihály
Felsőseged, Somogy megye.

Jeliszavam: Kéves haszon nagy forgalom!

Jeliszavam: Kéves haszon nagy forgalom!

Csak az ily
cégtáblával
jelzett
üzletekben

lesznek
Singer
varrógépek
elárúsítva.

Figyelmeztetésül! Minden varrógép, melyet más varrógépüzlet „Singer varrógép” név alatt forgalomba bocsát, csak utánzata egyik régebbi szerkezetünknek, amely családi gépeink új szerkezeténél fogva, úgy szerkezet, mint használhatóság és tartósság tekintetében a miénktől nagyon távol áll.

SINGER Co

varrógép részvénytársaság

ZALAEGRSZEG, Vármegyház-tér 1.

Magyarország legnagyobb és legrégebbi varrógép üzlete.

Minden rendszerű varrógép javítása elvállaltatik és szakszerűen eszközöltetik.

Világkiállítás St. Louis 1904. Legjobb találmány.

Globusz
fém tisztító
kivonat

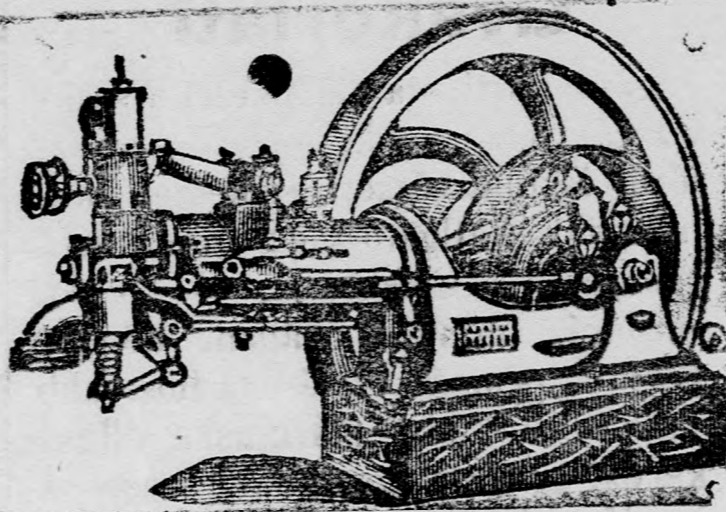
minden más tisztítószer felülmul

M-i-i-t? — „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-féle” Antinicotin-cigaretta-hüvelyek fadobozban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!
Minden fadoboz egy érdekes bűvészkártyát tartalmaz.

Legmesszebb menő jótállás! Kedvező fizetési feltételek!

A Drezdai Motorgyár Részvény
Társaság
Németország egyik legrégebbi és legnagyobb
motorgyára

szállítja az elismert legökéletesebb, legtartósabb, legszabatosabb járásu, leghízbiztosabb és legolcsóbb üzemű benzín, nyersolaj, gáz, acetylen, szivógáz motorokat és lokomobilokat.

Vezérképviselet és raktár: **Gellért Ignác és Tsa** Budapest, Teréz-körút 41. Telefon szám: 29.

Értesítés.

A m. t. közönséget tisztelettel értesítem, hogy 14 év óta fenálló

borbély- és fodrász üzletemet

a mai kor igényeinek megfelelően teljesen új hygienikus berendezéssel szereltem fel.

Kérem a t. közönséget, szíveskedjek meggyőződni a legkényesebb igényeket is kielégítő tisztaságról és a figyelmes kiszolgálásról.

Tisztelettel

Hunyady Sándor

borbély- és fodrász Zalaegerszeg, Főtér.

Egy jó családból való fiu tanonc-nak felvétetik.

Kész gyermekruha és maradék áruház!

Ezennel szíves tudomására adom a t. e. vevőközönségnek, hogy a **Főtéren**

kész gyermekruha és maradék áruházat

nyitottam.

Ismeret-égek révén sikerült nagyobb mennyiségű kész gyermekruhákat, női pongyolákat, blousokat, alsó fehérneműeket, kész valamint legkülönbébb és legfinomabb belföldi **szöveteket** beszerezni, miáltal abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy a n. é. közönséget minden tekintetben a legolcsóbban és legszolidabban kiszolgálhatom.

Magamat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlva, maradtam

teljes tisztelettel

Lusker Jánosné.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a **Weisz Ede** féle házban, — a vármegyház átellenében — levő iroda-helyiségemben **tűzifára, különféle kőszénre, koksra és faszénre** megrendeléseket felveszek.

Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel

Weinberger H. és fia.

SANGERHAUSENI GÉPGYÁR R.-T.

vasöntöde, gép- és rézműgyár, BUDAPEST, V., Csáky-u. 3.

SPECIÁL-
GÉPGYÁR:

szeszgyárak és szeszfinomítók
élesztőgyárak
keményítő-syrup- és dextrin-gyárak

teljes gépészeti berendezése.

Átalakít meglévő gyártelepeket és szállít minden egyes gépet és készüléket külön-külön is.
Nemzetközi szeszértékesítő- és erjesztőipar-kiállítás Bécs, 1904. Nagy állami érem. Legnagyobb kitüntetés.